Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 85 (20 352) • 1989 йил 11 апрель, сешанба • Баҳоси 3 тийин.

• *Ўзбекистонда Иркутск области маданияти кунлари*

ҚАРДОШЛАР ЯНА УЧРАШМОҚДА

Ўзбекистон пойтахтининг ҳаво дарвозалари республикамизда Иркутск области маданият кунлари қатнашчиларини қуёшли ўлкага олиб келган тезучар лайнерларга меҳмондўстлик билан кенг очиб қўйилди. Ангара ва Байкал соҳилларидан, ёзи ғоят қисқа бўлган Сибирнинг навқирон Братск ва Ангарск шаҳарларидан, уч асрдан ортиқ тарихга эга бўлган Усолье-Сибирск, Усть-Ўрда Бурятия автоном округидан, Тайгадаги Черемхов шаҳридан азиз меҳмонлар келишди. Алвон ранг транспортларга «Хуш келибсиз!» деган сўзлар ёзиб қўйилган. Аэровокзал биносига осиб қўйилган хилма-хил транспарантлар баҳор шабадасида ҳилпирайди, карнай ва сурнай садолари янграйди. Халқимизда меҳмон келган уйга қувонч келади, деган нақл бор. Дўстларни кутиб олишдан кўра қувончлироқ воқеа бўлмаса керак.

Меҳмонлар самолёт зинапоясидан тушишлари биланоқ, миллий кийимдаги қизлар уларни нон-туз билан қаршилайдилар. Пионерлар уларга баҳор гулларидан гулдасталар тақдим этадилар. Шу ернинг ўзидаёқ концерт бошланиб кетади: меҳмонлар ва мезбонлар Андижон полкасига рақсга тушадилар, рус халқ куйлари янграйди.

Шарқий Сибирь вакиллари Ўзбекистонга жавоб визити билан келдилар. 1987 йилнинг кузида Ангара ва Байкал соҳилларида ўзбекистонликлар самимий кутиб олинган эдилар. Бу эса иркутсклик дизайнер В. Дейкуновнинг рамзий тасвирида ўз аксини топди. Меҳмонларнинг кўпчилиги ўзбекистонликлар ва сибирликлар иккинчи учрашувининг рамзи бўлган «2» рақами туширилган икки ярим шар бирлаштирилган эмблемали нишонларни тақиб олган эдилар.

Иркутск область партия комитетининг секретари В. П. Иваницкий бошчилик қилган делегация составида партия ва совет ходимлари, олимлар, Сибирь ўлкасининг донгдор меҳнаткашлари, ижодий союзлар, жамоат ташкилотларининг вакиллари бор. Иркутск областининг профессионал ва ҳаваскор бадиий коллективлари ҳам бу ерга келишди.

Аэропортнинг ўзида митинг бўлиб ўтди. Митингни Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси Ҳ. Ҳ. Ғуломов очди.

Меҳмонларни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари М. Ҳ. Холмуҳамедов самимий табриклади.

Биз сизларни, азиз дўстларимизни кутиб оляпмиз, деди у, ҳамкорлигимиз ва дўстлик алоқаларимиз янада барқарор ва мустаҳкам тус олаётганлигини англаш қувончлидир. Дўстлик алоқалари ҳозирги пайтда турли соҳаларни қамраб олмоқда. Хом ашё ва асбоб-ускуналар, илмий-тадқиқот ва лойиҳа ишларини ўзаро етказиб бериш, саноат ва социал-маиший объектлар қуришда кўмаклашишдан иборат иқтисодий алоқалар мустаҳкамланмоқда.

Маданий алоқаларимиз муваффақиятли ривожланмоқда. Бизнинг делегациямиз Иркутск диёрида бўлган пайтдан буён орадан кўп вақт ўтгани йўқ, мана ҳозир эса Ўзбекистонда яна учрашиб турибмиз. Республика меҳнаткашлари ижодий коллективларингизнинг томошаларини зўр иштиёқ ва қизиқиш билан кутмоқдалар, иркутсклик адиблар, рассомлар, кинематографчилар, халқ усталарининг асарлари билан яқиндан танишиш имкониятига эга бўлишларидан хурсанддирлар.

Иркутск область партия комитетининг секретари В. П. Иваницкий Шарқий Сибирь меҳнаткашлари номидан астойдил муваффақият ва равнақ тилади, бундай учрашувлар маданиятларнинг янада яқинлашувига ва актив ҳамжиҳатлилигига кўмаклашиб, халқларнинг бир-бирларини яхшироқ билишларига имкон беради, ижодкор ва илмий зиёлилар ўртасида шахсий алоқаларни вужудга келтиради ва мустаҳкамлайди, деди. Иркутск областидан Ўзбекистонга 400дан ортиқ киши келди. Сафардан мақсад — иқтисодий ва маданий алоқаларни мустаҳкамлаш, тажриба алмашиш ва дўстлардан ўрганишдан иборатдир.

Ўзбекистон диёри бўйлаб дўстлик байрами бошланди. Бир неча кун мобайнида Шарқий Сибирнинг кўп қиррали ижодий имкониятлари кенг кўламда намойиш этилади. Меҳмонлар орасида Ангарск нефтехимикларининг маданият саройининг халқ рус қўшиқлари хори, Бурятия автоном округининг Усть-Ўрда ашула ва рақс ансамбли, Катанга район маданият уйининг эвенклар миллий ансамбли, Тофалар фольклор ансамбли группаси бор. «Багульник» Сибирь рақс ансамблининг программалари, Иркутск машинасозларининг «Узорочье» рақс ансамбли, оилавий цирк ва ҳаваскор коллективлар чинакам халқ санъатини, унинг бебаҳо анъаналарини ва ўзига хос хусусиятларини намойиш қиладилар. Тошкентликларга аввалги гастроллари билан таниш бўлган Иркутск филармониясининг симфоник оркестри яна концертлар беради.

10 апрель куни эрталаб Ўзбекистонда Иркутск области маданият кунларининг қатнашчилари яхши анъанага кўра, республика пойтахтининг бош майдонига келдилар. Улар Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва жаҳонда биринчи кўпмиллатли социалистик давлатнинг асосчиси Владимир Ильич Ленин ҳайкали пойига миннатдор хотира ва сўнмас меҳр-муҳаббат рамзи сифатида ранг-баранг баҳор гулларидан гулдасталар қўйдилар.

Шундан кейин меҳмонлар парадлар хиёбони бўйлаб Номаълум солдат қабри томон йўл олдилар. Маданият кунлари қатнашчилари фашизм билан ҳаёт-мамот жангида ягона совет Ватанимиз озодлиги ва мустақиллиги учун жонини фидо қилган жангчиларнинг ёрқин хотирасини ҳурмат билан эсга олдилар. Шарқий Сибирь вакиллари ана шу ҳарбий шон-шавкат ва шуҳрат монументи пойига гулчамбар қўйдилар.

Гулчамбар қўйиш маросимида меҳмонлар билан бирга Тошкент шаҳрининг партия, совет ташкилотлари, ижодий союзлари ва жамоатчилигининг вакиллари ҳам қатнашдилар.

10 апрель куни бўлиб ўтган матбуот конференциясида 1937 йилнинг 26 сентябрида ташкил этилган Иркутск областининг тарихи ва ҳозирги куни тўғрисида сўзлаб берилди. Делегация аъзолари ҳозир бўлганларни ўлка эришган муваффақиятлар, унинг муаммолари, социал-иқтисодий ривожланиш истиқболлари, хўжалик, ижтимоий ва маънавий турмушнинг барча соҳаларида қайта қуришнинг бориши билан таништирдилар. Бу йилги дўстлик байрамидан олдин Иркутск областида ўтказилган Ўзбекистон адабиёти ва санъати кунларидан кейин қалин алоқалар янада мустаҳкамланганлигига алоҳида эътибор берилди.

Иркутск область ижроия комитети раисининг ўринбосари В. В. Игнатов, Иркутск область маданият бошқармасининг бошлиғи В. А. Китаев ва бошқалар журналистларнинг саволларига жавоб қайтардилар.

Шу куни Иркутск область делегацияси Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида қабул қилинди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Н. Нишонов Сибирь ўлкаси вакилларини қуёшли Ўзбекистон диёрида самимий табриклаб, демократизм ва ошкоралик кенгайиб бораётган, миллий ўз-ўзини англаш ўсиб бораётган шароитда ҳозирги дўстлик байрами сингари маданий алоқалар алоҳида аҳамият касб этаётганлигини таъкидлади. Бундай алоқалар қардош халқ маданиятини чуқур тушуниш ва унга баҳо беришгина эмас, шу билан бирга биз ҳаммамиз Совет Иттифоқи кўпмиллатли оиласининг аъзолари эканлигимизни тўлатўкис англаш имкониятини ҳам яратади, деди.

Ҳозирги вақтда маданият арбоблари учун жамиятни маънавий янгилашга хизмат қилишдан, мамлакат барча халқларининг, барча ижодкор кучларнинг қайта қуришнинг олижаноб мақсадларига эришиш учун курашда бирлашишига фаол кўмаклашишдан кўра улуғвор ва фахрли вазифа бўлмаслиги таъкидланди.

Меҳмонлар Ўзбекистонда қайта қуришнинг бориши ҳақида, турғунлик даврида таркиб топган ҳамда сезиларли иқтисодий ва маънавий зарар етказган салбий ҳолатларни бартараф этиш борасида республика партия ташкилоти сарфлаётган куч-ғайратлар ҳақида хабардор қилинди. Учрашувда республиканинг ижтимоий-сиёсий ва маданий турмушида содир бўлаётган турли жараёнларга эътибор қаратилди. Меҳнаткашлар кенг табақалари, ижодкор зиёлиларнинг активлиги ошиб бораётганлиги, фикрлар хилмахиллиги шароитида долзарб масалалар юзасидан қизғин мунозаралар бўлаётганлиги ана шу жараёнларга хос хусусиятлар эканлиги айтиб ўтилди.

Учрашувда Иркутск область партия комитетининг секретари В. П. Иваницкий, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, СССР Фанлар академияси Сибирь бўлими Шарқий Сибирь филиали президиуми раисининг ўринбосари Р. К. Салляев, Иркутск маданият фондининг раиси М. Д. Сергеев, РСФСР Ёзувчилар союзи Иркутск бўлими правлениесининг секретари Р. В. Филиппов, ВЛКСМ Иркутск область комитетининг секретари А. А. Прокопьев, Ўзбекистон Рассомлар союзи правлениесининг раиси Б. Жалолов, ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлими президиумининг раиси Ш. Акмалхонов сўзга чиқдилар.

Учрашувда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. П. Анишчев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари М. Ҳ. Холмуҳамедов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. У. Султонова қатнашдилар.

Шу куни турли виставкалар, фильмлар фестивали очилди.

Кечқурун тўрт мингдан ортиқ томошабин сиғадиган СССР Халқлари дўстлиги саройига меҳмонлар ва Тошкент аҳолиси тўпланди. Бу ерда Ўзбекистонда Иркутск области маданият кунларининг тантанали очилиши бўлди.

(ЎзТАГ).

Суратларда: 1. Меҳмонларни Тошкент аэропортида шод-хуррамлик билан кутиб олиш пайти. 2. Хизмат кўрсатган «Баҳор» давлат рақс ансамбли раққосаси Нурхон Зулунова ва Ангарск шаҳри маданият уйи хори қатнашчиси Татьяна Бризгина.

М. Назаров фотолари.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

«Давлатга қарши жиноятлар учун жиноий жавобгарлик тўғрисида»ги СССР Қонунига ва СССРнинг баъзи бир бошқа қонун актларига ўзгартишлар ҳамда қўшимчалар киритиш ҳақида

СССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

I. «Давлатга қарши жиноятлар учун жиноий жавобгарлик тўғрисида» 1958 йил 25 декабрда қабул қилинган СССР Қонунига (СССР Олий Советининг ведомостлари, 1959 й., №1, 8-м; 1961 й., № 21, 222-м; 1984 й., № 3, 58-м) қуйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

1. 7 ва 11-моддалар қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«7-модда. **Совет давлат ва ижтимоий тузумини ағдаришга ёки ўзгартиришга даъват**

Совет давлат ва ижтимоий тузумини СССР Конституциясига хилоф бўлган усул билан ағдаришга ёки уни ўзгартиришга ёхуд СССРнинг сиёсий ва иқтисодий системаларига путур етказиш мақсадида совет қонунларининг ижро этилишига тўсқинлик қилишга қаратилган ошкора даъватлар, шунингдек, ана шу зайлдаги материалларни тарқатиш мақсадида тайёрлаш ёки уларни тарқатиш —

уч йилгача муддатга озодликдан маҳрум этиш ёки икки минг сўмгача штраф солиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар такроран ёхуд бир группа уюшган кишилар томонидан қилинса ёки кўплаб нусхада босиб чиқариш учун мўлжалланган ёки мосланган техника воситаларидан фойдаланиб содир этилса, —

етти йилгача муддатга озодликдан маҳрум этиш ёки беш минг сўмгача штраф солиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи ёки иккинчи қисмларида кўзда тутилган хатти-ҳаракатлар чет эл ташкилотлари ёки уларнинг вакиллари топшириғига биноан ёхуд мазкур ташкилотлардан олинган моддий бойликлар ёки техника воситаларидан фойдаланиб содир этилса, —

уч йилдан ўн йилгача муддатга озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади».

«11-модда. **Миллий ва ирқий тенг ҳуқуқлиликни бузиш**

Миллий ва ирқий душманлик ёхуд нифоқ келтириб чиқаришга, миллий шаън-шараф ва қадр-қимматни камситишга қаратилган қасддан қилинган ҳаракатлар, шунингдек, гражданларнинг ирқий ёки миллий мансублигига қараб уларнинг ҳуқуқларини бевосита ёки билвосита чеклаш ёхуд уларга бевосита ёки билвосита афзалликлар бериш —

уч йилгача муддатга озодликдан маҳрум этиш ёки икки минг сўмгача штраф солиш билан жазоланади.

Ўша ҳаракатлар зўрлик ишлатиш, алдаш ёки таҳдид қилиш йўли билан содир этилса, шунингдек, мансабдор шахслар томонидан содир қилинса, —

беш йилгача муддатга озодликдан маҳрум этиш ёки беш минг сўмгача штраф солиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи ёки иккинчи қисмларида кўзда тутилган хатти-ҳаракатлар бир группа шахслар томонидан қилинса ёки одамлар ўлимига ёхуд бошқа хил оғир оқибатларга олиб келса, —

ўн йилгача муддатга озодликдан маҳрум этиш билан жазоланади».

2. Қонун қуйидаги мазмунда бўлган 7' ва 11' моддалар билан тўлдирилсин:

«7'-модда. **Давлатга қарши жиноятлар қилишга даъват**

Ватанга хиёнат қилишга, террорчилик ёки қўпорувчилик ҳаракати содир этишга ошкора даъват этиш —

уч йилгача муддатга озодликдан маҳрум этиш ёки икки минг сўмгача штраф солиш билан жазоланади».

«11'-модда. **Давлат органлари ва жамоат ташкилотларини ҳақорат қилиш ёки бадном этиш**

СССР давлат ҳокимияти ва бошқаруви олий органларини, СССР халқ депутатлари съезди ёки СССР Олий Совети тузадиган ёхуд сайлайдиган давлатнинг бошқа органларини, ёинки, СССР халқ депутатлари съезди ёки СССР Олий Совети тайинлайдиган, сайлайдиган ёхуд тасдиқлайдиган мансабдор шахсларни, шунингдек, Қонун билан белгиланган тартибда тузилган ва СССР Конституциясига мувофиқ амал қилувчи жамоат ташкилотлари ва бошқа Умумиттифоқ органларини ошкора ҳақорат қилиш ёки бадном этиш —

уч йилгача муддатга озодликдан маҳрум этиш ёки икки минг сўмгача штраф солиш билан жазоланади».

II. СССРнинг Қонун актларига қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1. 1958 йил 25 декабрда қабул қилинган СССР Қонуни билан тасдиқланган ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикалар жиноят қонунлари асосларининг 7'-моддаси (СССР Олий Советининг ведомостлари, 1959 й., № 1, 6-м; 1972 й., № 22, 176-м; 1973 й., № 11, 157-м; 1974 й., № 18, 275-м; 1983 й., № 51, 784-м, 1987 й., № 28, 437-м, 1988 й., № 10, 152-м,) иккинчи қисми «Давлатга қарши алоҳида хавфли жиноятлар» деган сўзлардан кейин «миллий ва ирқий тенг ҳуқуқлиликни айбни оғирлаштирадиган ҳолатларда бузиш» деган сўзлар билан тўлдирилсин.

2. 1958 йил 25 декабрда қабул қилинган СССР Қонуни билан тасдиқланган ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикалар жиноят-судлов ишларини юритиш асосларининг 28-моддаси (СССР Олий Советининг ведомостлари, 1959 й., № 1, 15-м; 1961 й., № 26 270-м; 1963 й., № 16, 181-м; 1981 й., № 33, 966-м; 1984й., № 3, 58-м.) биринчи қисмидаги «7-моддаси (советларга қарши агитация ва пропаганда)» деган сўзлар «7-моддаси (Совет давлати ва ижтимоий тузумини ағдаришга ёки ўзгартиришга даъват), 7'-моддаси (Давлатга қарши жиноятлар қилишга даъват)» деб ўзгартирилсин.

III. Иттифоқдош республикалар Олий Советларининг Президиумларига иттифоқдош республикалар қонунларини ушбу Фармонга мувофиқлаштириб чиқиш вазифаси топширилсин.

IV. Мазкур Фармон эълон қилинган кунидан бошлаб кучга киради.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси М. ГОРБАЧЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль. 1989 йил 8 апрель.

СССР Олий Совети Президиумида

Аҳолини озиқ-овқат билан таъминлашда иттифоқдош республикаларнинг роли оширилиши ҳамда мамлакат агросаноат комплексини бошқаришни янада такомиллаштириш муносабати билан СССР Олий Совети Президиуми СССР Давлат агросаноат комитетини тугатди.

НОМЗОД КЎРСАТИЛМОҚДА

Марҳамат районидаги Калинин номли колхоз коллективининг сайловолди йиғилишида сўзга чиққан партия ва меҳнат ветерани Б. Ҳусанов Андижон область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Орипжоновни СССР халқ депутатлигига номзод қилиб кўрсатиш тўғрисида таклиф киритди. Бригада бошлиғи Х. Ғаниев, механик М. Муллажонов, бухгалтер Э. Камолов ва бошқалар бу таклифни қўллаб-қувватлашди.

Йиғилиш қатнашчилари Андижон область партия комитетининг биринчи секретари Маҳмуд Маърупович Орипжоновни 577-Ленинск территориал сайлов округидан СССР халқ депутатлигига номзод қилиб кўрсатишга якдиллик билан қарор қилдилар.

* * *

Қўқон уй-жой хўжалиги тресті меҳнат коллективининг СССР халқ депутатлигига номзодлар кўрсатишга бағишланган йиғилиши бўлди.

Трест меҳнат коллективи кенгашининг раиси А. Холматов трест бошқарувчиси Н. А. Аҳмедовни депутатликка номзодликка тавсия қилди. Бу таклифни ремонт-қурилиш бошқармасининг бригадири А. Мелибоев, фаррош М. Қодирова, 1-уй-жойлардан фойдаланиш бошқармасининг бошлиғи Э. Мўминов ва бошқалар қўллаб-қувватлашди.

Йиғилиш Назрулла Аъзамович Аҳмедовни 122-Қўқон миллий-территориал сайлов округидан СССР халқ депутатлигига номзод қилиб кўрсатишга қарор қилди.

(ЎзТАГ мухбири).

ДОЛЗАРБ МАВЗУДА ЛЕКЦИЯЛАР

КПСС Марказий Комитети Идеология бўлимининг пропагандистлар группаси Қорақалпоғистон АССРда ва Ўзбекистоннинг кўпгина областларида бўлди. Мазкур бўлимнинг масъул ходими С. Б. Петров, ВАСХНИЛ вице-президенти В. А. Кубишев ва СССР Фанлар академияси Фалсафа институтининг етакчи илмий ходими П. И. Симош меҳнат коллективлари, партия активлари ҳузурида, илмий ва ўқув юртларида КПСС Марказий Комитетининг 1989 йил март Пленуми қарорларини тушунтириб бердилар.

КПССнинг ташқи сиёсий фаолиятида янгича сиёсий фикрлаш, ҳозирги шароитда партиянинг аграр сиёсати масалаларига, ер ва ҳокимият муаммоларига оид лекциялар тингловчиларда зўр қизиқиш уйғотди. Лекторлар ҳозир бўлганларнинг кўпдан-кўп саволларига жавоб қайтардилар.

(ЎзТАГ).

ҲАҚИҚИЙ ДЎСТЛИК ЧЕГАРА БИЛМАС

Ўтган шанба куни қадимий Бухоро байрам либосига бурканди. Майдонлар ва кўчалар иттифоқдош республикаларнинг байроқлари, ўзбек, туркман ва тожик тилларида «Хуш келибсиз, туркманистонлик азиз дўстлар!» деган сўзлар ёзилган шиорлар билан безанди. Бутун Бухоро аҳолиси дўстлик фестивалида қатнашиш учун келган қўшни республика делегациясини зўр иштиёқ билан кутди. Шаҳар меҳнаткашлари яқинда Туркманистон ССРнинг Чоржўй области билан ҳамдўстлик шартномаси туздилар. Дўстона алоқаларни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш тадбирлари белгиланди. Бу галги фестиваль ана шу шартнома доирасида ўтмоқда. Куни кеча Ўзбекистон делегациясини Чоржўйда самимий кутиб олган эдилар. Қардош республикаларнинг делегацияларига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Н. Нишонов ва Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари С. А. Ниёзов бошчилик қилмоқдалар.

Эрта тонгда Фароб ва Қоракўл районларининг чегарасида карнай-сурнай садолари остида Бухоро области меҳнаткашларининг вакиллари азиз меҳмонларни хушнудлик билан кутиб олдилар. Туркманистон делегацияси составида республика Министрлар Советининг Раиси А. Хўжамуродов, Мари область партия комитетининг биринчи секретари К. М. Ўрозов, Чоржўй область партия комитетининг биринчи секретари Б. Тоғандурдиев, Тошовуз область партия комитетининг биринчи секретари О. Хўжаков; Ўзбекистон делегацияси составида Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров, Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари Д. С. Ёдгоров, Бухоро область ижроия комитетининг раиси Ш. К. Гатаулин бор.

Меҳмонлар Қоракўл районидаги «Октябрь» колхози билан танишдилар, деҳқонларнинг турмуш ва иш шароити билан қизиқдилар. Бухоро районининг «Маданият» колхозида улар маданий-спорт комплексини бориб кўрдилар, бу ерда тантанали митинг бўлди ва уни колхоз раиси М. Аҳмедов очди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Н. Нишонов митингда нутқ сўзлаб, туркманлар ва ўзбеклар ўртасидаги дўстлик чуқур тарихий илдиз отганлигини таъкидлади. Ашхобод ва Тошкентда рўй берган ва вайронгарчилик келтирган зилзилалар сингари оғир кунларда ҳам, ёрқин байрам кунларида ҳам икки қардош республика халқлари ҳамиша ҳамнафас бўлдилар. Ҳамдўстлик шартномаси тузилганлиги кўпдан-кўп алоқаларга янги сифат бахш этади. Шартнома асосида иқтисодий ва маданий алоқалар янада ривож топади ва чуқурлашади. Икки қўшни республика халқлари тўпланган тажрибани ўзаро баҳам кўришга бажонидил тайёрдирлар, экология, мелиорация, ёдгорликларни муҳофаза қилиш ва шу каби бошқа кўпгина мураккаб муаммоларни биргаликда куч-ғайрат сарфлаб ҳал этиш ниятидадирлар.

Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари С. А. Ниёзов ўз нутқида республикада анчагина ўзбеклар яшаётганлигини айтди. Уларнинг меҳнат ва турмуш шароити бошқа барча миллат вакилларининг шароити билан бир хилдир. Улар учун таълим-тарбия ўзбек тилида олиб бориладиган болалар боғчалари ва мактаблар бор. Кўпгина ўзбеклар республика Олий Совети ва маҳаллий Советларнинг депутатлари, икки киши эса СССР халқ депутати этиб сайланган. Яхши қўшничилик ва дўстликнинг ажойиб анъаналари кун сайин ривож топиши ва мустаҳкамланиб бориши лозим. Мазкур фестиваль ҳам ана шу олижаноб мақсадларга хизмат қилади.

Митингда Бухоро районидаги У. Юсупов номли колхоз раиси Э. Шомуродов, фестивалнинг фахрий меҳмони, Ульяновск область касаба союзлари Советининг секретари В. Крошенинников сўзга чиқдилар.

Шундан кейин халқ сайллари бошланди. Бадиий ҳаваскорлик коллективлари, колхоз спортчилари театрлаштирилган томоша, анъанавий миллий спорт ўйинлари кўрсатдилар.

Тушдан кейин меҳмонлар Бухородаги В. И. Ленин ҳайкали пойига гуллар ва гулчамбарлар қўйдилар. Улар қадимий шаҳарнинг меъморий ёдгорликларини кўздан кечирдилар.

Шу куни шаҳар майдонлари ва кўчаларида, шунингдек, маданият саройларида бадиий ҳаваскорлик қатнашчилари, фольклор-этнографик ансамбллари концерт бердилар, дорбозлар ўз санъатини намойиш қилдилар. Шоирлар ва адиблар меҳнаткашлар ҳузурида сўзга чиқдилар. Савдо ярмаркаси ва Бухоро заминида етиштирилган неъматларнинг кўриги ўтказилди. Область кинотеатрларида туркман фильмлари фестивали бошланди.

(ЎзТАГ мухбири).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДАН

Норвегия денгизида нейтраль жойда турган атом энергия қурилмали сув ости торпеда кемасида 7 апрель куни ёнғин чиқди. Экипаж кўрган чоралар билан ёнғинни ўчириб бўлмади. Кема чўкиб кетди. Қурбон бўлганлар бор.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети ҳалок бўлган кишиларнинг оилаларига, қариндош-уруғ ва яқинларига чуқур ҳамдардлик билдиради.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ	СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ	СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДАН

Тбилиси шаҳрида 8 апрелдан 9 апрелга ўтар кечаси ҳукумат уйи олдидаги майдонда экстремист, жамиятга қарши унсурлар келтириб чиқарган тартибсизликларни тўхтатиш чоғида граждан кишилар ва ҳарбий хизматчилардан бир группа одамлар жабрланди. Юз берган ур-йиқит чоғида 16 киши ҳалок бўлди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети ҳалок бўлган кишиларнинг оилаларига, қариндош-уруғлари ва яқинларига чуқур ҳамдардлик билдиради.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ	СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ	СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

СССР Министрлар Советининг 1989 йил 5 апрелдаги қарори

Агросаноат ишлаб чиқаришининг самарадорлигини тубдан ошириш ва уни янада ривожлантириш асосида мамлакат аҳолисини озиқ-овқат билан таъминлашни яхшилаш тўғрисида

Агросаноат ишлаб чиқаришининг самарадорлигини тубдан ошириш ва уни янада ривожлантириш асосида истеъмол бозорини озиқ-овқат маҳсулотлари билан мўл-кўл таъминлаш, совет кишиларининг озиқ-овқатга бўлган эҳтиёжларини қондириш мақсадида СССР Министрлар Совети **қарор қилади:**

1. Озиқ-овқат муаммосини ҳал этишдаги кескин аҳволни қисқа муддатларда бартараф қилиш беницоя зарурлигини эътиборга олиб ҳамда партия XXVII съездининг ва КПСС XIX Бутуниттифоқ конференциясининг йўл-йўриқларига амал қилиб, аграр сиёсатни амалга ошириш стратегияси тубдан ўзгартирилсин, бунда аграр сиёсатнинг ҳозирги босқичдаги энг муҳим йўналишлари қуйидагилардан иборат бўлиши лозимлиги назарда тутилсин:

мол-мулкка эгалик қилиш, ундан фойдаланиш ва уни тасарруф қилишнинг хилма-хил шакллари асосида агросаноат ишлаб чиқаришини ривожлантиришга, хўжаликларнинг ҳамма турлари — колхозлар, совхозлар, қайта ишлаш корхоналари ва бошқа корхоналар, ижарачиларнинг ташкилотлари, ижарачи коллективларнинг кооперативлари, деҳқончилик хўжаликлари, гражданларнинг шахсий ёрдамчи хўжаликлари учун тенг иқтисодий шароит яратишга ва уларнинг бирлашув алоқаларини ҳар томонлама кучайтиришга қатъият билан ўтиш;

планлаштириш, етиштирилган маҳсулотни ва хўжалик ҳисобидаги даромадни тасарруф қилиш масалаларида қишлоқ хўжалигининг асосий ишлаб чиқариш бўғинига тўла мустақиллик бериш;

агросаноат ишлаб чиқаришини бошқариш вазифаларини иттифоқдош республикаларга бериш ҳамда жойларда маҳсулот етиштиришни кўпайтириш асосида аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини қондиришда иттифоқдош ва автоном республикалар Министрлар Советларининг, халқ депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетларининг роли ва масъулиятини ошириш;

агросаноат ишлаб чиқаришини бошқаришнинг ташкилий структурасини қайта қуриш, давлат ва хўжалик вазифаларини аниқ белгилаб қўйиш, ишлаб чиқариш муносабатларини янада демократиялаш, асосий ишлаб чиқариш бўғинига ўз-ўзини бошқариш органларини шакллантириш ҳуқуқларини бериб қўйиш. Шу органларнинг асосий вазифаси колхозлар, совхозларга, қайта ишлаш корхоналари ва бошқа корхоналарга, ижарачиларнинг ташкилотларига, ижарачи коллективларнинг кооперативларига, деҳқончилик хўжаликларига хизмат қилишдан иборат бўлиши лозим;

инвестиция сиёсати тубдан ўзгартирилиб, унинг социал соҳага йўналишини таъминлаш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш ва саноатнинг қайта ишлаш тармоқларини устун равишда ривожлантириш;

агросаноат комплексининг моддий-техникавий базасини янада мустаҳкамлаш, бу муҳим ишда халқ хўжалигининг барча тармоқларини актив қатнаштириб, мазкур базани техника билан обдон қайта қуроллантириш;

қишлоқ хўжалик маҳсулотларини умумиттифоқ ва республика фондларига етказиб бериш учун, шунингдек планлаштиришни, бошқаришни, моддий-техника таъминотини қайта қуришни эътиборга олиб, маҳаллий истеъмолга бериш учун шу маҳсулотларни харид қилишни ташкил этишнинг янги принципларига ўтиш;

корхона ва ташкилотларнинг ёрдамчи қишлоқ хўжаликларини ҳар томонлама мустаҳкамлаш ва ривожлантириш, саноат ва қишлоқ хўжалигининг имкониятларини бирлаштиришнинг янги шаклларини кенгайтириш асосида қишлоқ хўжалик маҳсулоти ҳажмларини кўпайтириш.

МАМЛАКАТДАГИ ОЗИҚ-ОВҚАТ РЕСУРСЛАРИНИ КЎПАЙТИРИШ СОҲАСИДАГИ АСОСИЙ ВАЗИФАЛАР

2. Иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари яқин йиллардаёқ озиқ-овқат таъминотининг аҳволини яхшилаш, ўн учинчи беш йилликда эса бу ишда муҳим бурилишга эришиш, аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини қондириш соҳасида сифат жиҳатидан янги поғонага чиқиб олиш, шу маҳсулотлар билан узлуксиз савдо қилишни уюштириш учун озиқ-овқат ресурсларини жадал кўпайтиришни таъминласинлар.

Овқатланишнинг таркиб топаётган структурасида истеъмолнинг оқилона ҳажмига мувофиқ аҳолининг сут ва сут маҳсулотларига, сабзавотларга бўлган талаби 1991—1992 йилларда, ўсимлик ёғига бўлган талаби 1994 йилдан кечикмай, гўшт ва гўшт маҳсулотларига бўлган талаби 1994—1995 йилларда, мева ва резавор мевага бўлган талаблари 1995 йилда қондирилсин.

Иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари, халқ депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетлари ва хўжалик органларининг бутун куч-ғайратлари қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва озиқ-овқат моллари ишлаб чиқаришни жадал кўпайтиришга қаратилсин. Маҳсулотнинг асосий турларини аҳолининг талабини қондириш соҳасидаги мазкур вазифаларни ҳал қилиш учун зарур ҳажмларда ишлаб чиқариш таъминлансин.

Шундай тартиб ўрнатилсинки, етиштирилган ялпи дон бункер вазнига қараб эмас, балки қўшимча ишланганидан (тозаланган ва қуритилганидан) кейинги табиий массасида ҳисобга олинадиган бўлсин.

3. Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари ўн учинчи беш йилликда озиқ-овқат молларини ҳар йили 4,7—5,4 процент миқдорида кўпайтириб боришни таъминлайдиган чора-тадбирларни амалга оширсинлар. 1991—1995 йилларда шундай моллар чиқаришни 26—30 процент кўпайтирсинлар.

1995 йилда озиқ-овқат моллари етиштириш 198—204 миллиард сўмликка (амалдаги чакана нархларда) етказилсин.

4. Ўн учинчи беш йилликдан бошлаб озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалик хом ашёси етказиб бериш учун фақат умумиттифоқ ва республика эҳтиёжларини ўз ичига оладиган давлат буюртмалари тузилишини жорий этиш мақсадга мувофиқ деб топилсин. Беш йиллик мобайнида давлат буюртмаси ўзгартирилмайди ва бажариш учун мажбурийдир.

Умумиттифоқ фонди мамлакатнинг нон, нон-булка, ёрма ва макарон маҳсулотлар ишлаб чиқариладиган донга, шунингдек иттифоқдош республикаларнинг қишлоқ хўжалиги ихтисослашувини эътиборга олиб, республикалараро қайта тақсимлашга мўлжалланган ембоп донга бўлган тўла эҳтиёжини ўз ичига олади. Иттифоқдош республикаларнинг емга ва бошқа мақсадларга мўлжалланган донга бўлган бошқа ҳамма эҳтиёжлари уларнинг ўзида етиштириладиган маҳсулот ҳисобига қондирилади. Ўн учинчи беш йиллик учун донни умумиттифоқ фондига етказиб беришнинг йилига 77 миллион тонна миқдоридаги барқарор ҳажмлари белгилаб қўйилсин. СССР Министрлар Советининг озиқ-овқат ва харид давлат комиссияси, СССР Госплани, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари билан биргаликда ҳар йили умумиттифоқ фондига 8—10 миллион тонна ҳажмдаги донни қўшимча равишда жалб этишни рағбатлантириш чора-тадбирларини ишлаб чиқиб, амалга оширсинлар.

Озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалик маҳсулотининг бошқа турлари юзасидан умумиттифоқ фонди умумдавлат эҳтиёжларини ва республикалараро қайта тақсимлашни таъминлаш учун зарур бўлган ҳажмлардагина шакллантирилади.

Иттифоқдош республикаларда республика эҳтиёжларини таъминлаш ва областлараро қайта тақсимлашни ташкил этиш учун зарур бўлган ҳажмларда республика фонди вужудга келтирилади. Бунда иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари ўзларига қарашли территория аҳолисининг озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини қондириш учун масъулият уларнинг зиммасида эканлигига асосланадилар.

Давлат буюртмаларидан ортиқча барча озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалик хом ашёси ресурслари маҳаллий истеъмол учун берилади ёки маҳсулот етиштирувчиларнинг ўзлари уларни мустақил равишда реализация қилишлари мумкин.

5. Иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари, хўжалик органлари маҳсулотнинг нобуд бўлишини камайтириш чора-тадбирларини ишлаб чиқиб амалга оширсинлар, қанд-шакар, консерва ва крахмал-қиём заводлари хом ашё зоналарини мустаҳкамлаш, қайта ишлаш корхоналари ва сақлаш базаларини ишлаб чиқариш жойларига имкони борича яқинлаштириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотини қайта ишлайдиган цехлар ва участкаларни бевосита колхозларда, совхозларда, агросаноат бирлашмаларида, агрокомбинатларда ва бошқа тузилмаларда қуришни кенгайтириш йўлини қатъият билан ўтказсинлар. Илғор технологияларни кенг қўлланиш, хом ашё ва тайёр маҳсулотнинг нобуд бўлишини камайтириш, ундан комплекс фойдаланиш ва уни чуқур қайта ишлаш асосида 1995 йилгача озиқ-овқат ресурслари 27—30 миллиард сўмлик миқдорида кўпайтирилсин. Бу эса озиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш жами ҳажмининг 60 процентидан кўпроқни ташкил этади.

Маҳсулотларнинг сифатини оширишга, уларни қадоқланган ва ўралган ҳолда истеъмолчига етказишга алоҳида эътибор берилсин.

6. Иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, халқ депутатлари ўлка ва область Советларининг ижроия комитетлари агросаноат комплексидаги республикалараро меҳнат тақсимотини эътиборга олиб, илмий муассасаларни кенг жалб этиб, колхозлар, совхозлар, қайта ишлаш корхоналари ва бошқа корхоналарнинг таклифлари асосида аҳолини озиқ-овқат билан таъминлаш сифатини яхшилашнинг 1991 — 1995 йилларга мўлжалланган комплекс программаларини ишлаб чиқсинлар ва шу программаларнинг бажарилишини таъминласинлар. Шу билан бирга иттифоқдош республикалар қуйидаги ишларни қилишлари лозимлигига асосланилсин:

Россия Федерацияси — республика аҳолисини асосий озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминласин ва дон, гўшт, сут, картошка ҳамда мева-сабзавот маҳсулотларининг умумиттифоқ фондини шакллантиришда қатнашсин, чорвачиликнинг ембоп донга бўлган эҳтиёжларини қондирсин, қаттиқ буғдой, тариқ, гречиха дони етиштириш ва етказиб беришни кўпайтирсин;

Украина ССР — республика аҳолисини озиқ-овқатнинг асосий турлари билан таъминлаш ва ембоп донга бўлган эҳтиёжларни қондириш билан бирга дон, гўшт, сут, қанд-шакар, ўсимлик ёғи, мева-сабзавот маҳсулотларини умумиттифоқ фондига етказиб беришни амалга оширсин;

Белоруссия ССР, Литва ССР, Латвия ССР, Эстония ССР — республикалар аҳолисини гўшт, сут, тухум картошка билан бекаму-кўст таъминлашни уюштириш билан бирга шу маҳсулотларни умумиттифоқ фондига етказиб беришни кўпайтирсинлар;

Ўзбекистон ССР, Тожикистон ССР, Туркманистон ССР — пахта етиштиришга ихтисослашувни сақлаб қолиш ҳамда ўз истеъмоли учун чорвачилик ва деҳқончилик маҳсулотининг ҳамма турларини етиштиришни кўпайтириш билан бирга умумиттифоқ фондига полиз маҳсулотлари, сабзавот, мева, резавор мева, узумни янги узилган ҳолда ва қайта ишланган ҳолда етказиб беришни кўпайтирсинлар;

Қозоғистон ССР — республика аҳолисини таъминлашни яхшилаш учун маҳсулот етиштиришни, шунингдек умумиттифоқ фондига дон, гўшт, сут, мева, сабзавот етказиб беришни кўпайтирсин;

Грузия ССР — ўз истеъмоли учун чорвачилик маҳсулотлари етиштириш даражасини оширсин ва умумиттифоқ фондига чой, субтропик мевалар, узум ҳамда уларни қайта ишлаш натижасида олинадиган маҳсулотлар, эртаги сабзавот ва картошка етказиб беришни кўпайтирсин;

Озарбайжон ССР — пахта етиштиришни барқарорлаштириш билан бирга чорвачиликни юқори суръатлар билан ривожлантирсин ҳамда умумиттифоқ фондига хўраки узум ва уни қайта ишлаш натижасида олинадиган маҳсулотлар, чой, мева ва эртаги сабзавот етказиб беришни кўпайтирсин;

Молдавия ССР — республика аҳолисини озиқ-овқат маҳсулотларининг асосий турлари билан таъминлашни яхшилаш билан бирга умумиттифоқ фондига янги узилган ва қайта ишланган ҳолда мева ва резавор мева, узум, сабзавот, ўсимлик ёғи, қанд-шакар, чорвачилик маҳсулотлари етказиб беришни кўпайтирсин;

Қирғизистон ССР — республика аҳолисининг эҳтиёжларини қондириш учун озиқ-овқат етиштиришни кўпайтирсин ҳамда умумиттифоқ фондига мева, резавор мева, полиз маҳсулотлари ва чорвачилик маҳсулотлари етказиб беришни таъминласин;

Арманистон ССР — республика эҳтиёжлари учун озиқ-овқат етиштиришни кўпайтириш билан бирга умумиттифоқ фондига эртаги картошка, сабзавот, мева, узумни янги узилган ва қайта ишланган ҳолда етказиб берсин.

7. СССР Министрлар Совети нарх белгилашнинг маҳсулот етказиб беришни кўпайтириш, сифатини ошириш ҳамда озиқ-овқат маҳсулотлари ва қишлоқ хўжалик хом ашёси етиштириш харажатларини камайтириш мақсадларини кўзлаб колхозлар, совхозлар, қайта ишловчи корхоналар ва бошқа корхоналар, ижарачилар ташкилотлари, ижарачи коллективлар кооперативлари, деҳқончилик хўжаликлари иқтисодий манфаатларига таъсир этишни кучайтириш юзасидан чора-тадбирларни амалга ошириш зарурлигига алоҳида эътибор беради.

Ана шу ишларни ўтказиш чоғида:

табиий-иқлим шароитлари энг қулай регионларда маҳсулот етиштиришни рағбатлантириш самарадорлигини ошириш;

нарх зоналари сонини анча қисқартириш асосида нархнинг харажатларга қарши характерини кучайтириш, шунингдек маҳсулотнинг сифат белгилари билан боғлиқ бўлмаган жуда кўп қўшимча нархларни бартараф этиш;

агросаноат комплексининг пировард маҳсулотига марказлаштирилган тартибда нарх белгилашни шартнома нархларидан кенг фойдаланиш билан оқилона боғлаб олиб бориш;

халқ хўжалиги экономикасининг аграр сектори билан бошқа секторлар ўртасида айирбошлашнинг тенглигига қатъий риоя қилиш;

нарх сиёсатининг аҳоли реал даромадларини ошириш вазифаларига мувофиқ бўлиши, социал адолат принциплари тағин ҳам тўлароқ амалга оширилиши йўлини изчиллик билан ўтказиш таъминлансин.

8. Регионал сиёсатни қайта қуриш, аҳолини озиқ-овқат маҳсулотларининг ҳамма турлари билан ишончли таъминлаш учун маҳаллий бошқарув органлари масъулиятини ошириш умумий принципларига асосланиб, агросаноат ишлаб чиқариши самарадорлигини ошириш мақсадида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштирувчи ва қайта ишловчи корхоналар ва ташкилотларнинг, шунингдек халқ депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетларининг озиқ-овқат маҳсулотлари ва қишлоқ хўжалик хом ашёсига нарх белгилаш соҳасидаги ҳуқуқлари анча кенгайтирилсин.

Меҳнаткашларнинг ҳаётий манфаатларини социал муҳофазалаш тегишли даражада бўлишини сақлаб туриш ва ишлаб чиқаришнинг оқилона структурасини таъминлаш зарурлигини ҳисобга олиб:

нон, гўшт, балиқ, сут ҳамда уларни қайта ишлаш маҳсулотлари, шакар, ўсимлик ёғи, чой, болаларга аталган озиқ-овқат маҳсулотлари, тамаки, вино-арақ маҳсулотлари ва баъзи бошқа маҳсулотларга давлат чакана нархларини тасдиқлаш;

давлат чакана нархлари марказлаштирилган тартибда белгиланадиган маҳсулот турларининг давлат харид ва улгуржи нархларини тасдиқлаш, шунингдек жун, пахта ва каноп толаси, тери, пўстинбоп қўй териси ва мўйнали хом ашё ҳамда СССР Министрлар Совети томонидан тасдиқланадиган рўйхатда кўзда тутилган маҳсулотлар ва хом ашёнинг бошқа турлари нархларини тасдиқлаш иттифоқ органлари ихтиёрида қолдирилсин.

Давлат буюртмаси ҳисобига умумиттифоқ ва республика фондларига етказиб бериладиган маҳсулотлар давлат харид ва улгуржи нархлари билан сотиб олинади. Давлат буюртмасига қўшимча маҳсулотларни харид қилиш қайта ишловчи ва тайёрловчи корхоналар билан колхозлар, совхозлар, ижарачилар ташкилотлари, ижарачи коллективлар кооперативлари, деҳқончилик хўжаликлари ва гражданларнинг шахсий ёрдамчи хўжаликлари ўртасида тузиладиган шартнома асосида амалга оширилади.

1990 йилдан бошлаб картошка, хўраки узум, мева-сабзавот маҳсулотлари, шунингдек уларни қайта ишлаш натижасида олинган маҳсулотлар, шу жумладан консервалар нархлари томонларнинг келишуви асосида маҳсулот етказиб берувчилар ва истеъмолчилар томонидан аниқланиши белгилаб қўйилсин. Мазкур маҳсулотларни умумиттифоқ ва республика фондларига етказиб бериш чоғида ҳам ушбу шартлар қўлланилади.

Озиқ-овқат маҳсулотлари ва қишлоқ хўжалик хом ашёси учун қайта ишловчи корхоналарга дотациялар пировард маҳсулотга қараб ана шу маҳсулот истеъмол қилинадиган жойларда регионларнинг тегишли бюджет маблағлари ҳисобидан тўлансин.

АГРОСАНОАТ КОМПЛЕКСИ МОДДИЙ-ТЕХНИКА БАЗАСИНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШ ВА АНА ШУ БАЗАДАН ФОЙДАЛАНИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ ТАДБИРЛАРИ

9. Иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, халқ депутатлари ўлка, область, шаҳар ва район Советлари ижроия комитетлари агросаноат комплексида барпо этилган ишлаб чиқариш потенциали самарадорлигини анча ошириш, ер, техника, химиялаш воситаларидан фойдаланишдаги камчиликларни бартараф этиш тадбирларини амалга оширсинлар. Сифат жиҳатдан янги моддий-техника базасини барпо этиш ишлари кучайтирилсин, бунинг учун ўзларига бўйсинувчи территорияларда жойлашган саноат барча тармоқларининг бирлашмалари, корхоналари ва ташкилотлари имкониятларидан мумкин қадар тўла фойдаланилсин. Ўн учинчи беш йиллик охиригача озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш замонавий индустриясини барпо этиш асосан тугаллансин.

Қишлоқ хўжалигида агросаноат ишлаб чиқариши самарадорлигини ошириш асосида ўн учинчи беш йилликда ҳар гектар қишлоқ хўжалик экинзоридан олинадиган ялпи маҳсулот ҳозир эришилган даражага нисбатан 15—17 процент кўпайиши, меҳнат унумдорлиги 1,3 баравар ўсиши, минерал ўғитларни қўллаиш самарадорлигининг 20—25 процент ортиши таъминлансин. Агросаноат комплекси маҳсулотларига материал сарфи 5—10 процент, чорвачилик маҳсулотлари бирлигига ем-хашак сарфи норматив кўрсаткичлар даражасигача камайтирилсин.

10. Иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашни сифат жиҳатидан яхшилаш ва қишлоқни социал жиҳатдан қайта қуришни жадаллаштириш муаммосини ҳал қилиш мақсадида агросаноат комплексида капитал маблағлардан фойдаланиш самарадорлигини кучайтириш чора-тадбирларини амалга оширсинлар.

Капитал маблағларнинг кўп сонли қурилишларга сочиб юборилишига, объектлар қурилиши ва уларнинг лойиҳадаги қувватга чиқиб олиш муддатларининг чўзилиб кетишига, қурилишнинг қимматлашиб кетишига йўл қўйиб бўлмаслигига алоҳида эътибор берилсин.

Ўн учинчи беш йилликда давлат планларида ва бу планларни амалга оширишда халқ хўжалигида агросаноат комплексини ривожлантиришга устунлик бериш кўзда тутилсин. 1991 — 1995 йилларда ўн иккинчи беш йилликдагига нисбатан пул билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобидан қишлоқнинг ноишлаб чиқариш соҳасига капитал маблағ сарфини 1,5 баравар, йўл қурилишига — 2,8 баравар ҳамда агросаноат комплексидаги қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва бошқа маҳсулотларни қайта ишловчи саноат корхоналарини тубдан қайта жиҳозлашга капитал маблағ сарфини 1,5 баравар кўпайтириш мақсадга мувофиқ деб топилсин.

СССР Давлат план комитети, СССР Давлат қурилиш комитети, СССР Молия министрлиги, СССР министрликлари ва идоралари, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари инвестиция программаларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш чоғида уларни зарур ресурслар билан таъминлашни, қурилиш ташкилотларини ривожлантиришни кўзда тутсинлар. Бунда колхозлар, совхозлар, агросаноат комплексининг ишлаб чиқариш корхоналари ишлаб топадиган маблағлар ҳисобидан, шунингдек республика ва маҳаллий бюджетлар, банк кредитлари, давлатнинг марказлаштирилган инвестициялари, жамоат ташкилотлари ва якка тартибда уй қурувчиларнинг ҳисобидан амалга ошириладиган капитал маблағ сарфининг режалаштирилаётган умумий ҳажмига асосланилсин.

Иқтисодийислоҳот талабларидан ва иттифоқдош республикаларнинг экономика ҳамда социал соҳага раҳбарлигини ўзини ўзи бошқариш ва ўзини ўзи пул билан таъминлаш асосида қайта қуришнинг умумий принципларидан келиб чиқиб, биринчи навбатда колхозлар, совхозлар, саноат корхоналари, якка тартибда уй қурувчилар ва ижарачиларнинг капитал сарфга ажратилган ўз маблағлари барча зарур ресурслар ва қурилиш ташкилотларининг қувватлари билан таъминлансин.

11. СССР Министрлар Совети иттифоқдош ва автоном республикалар Министрлар Советларининг, халқ депутатлари ўлка ва область Советлари ижроия комитетларининг СССР Министрлар Совети озиқ-овқат маҳсулотлари ва харид давлат комиссияларининг алоҳида эътиборини ерларни мелиорациялаш соҳасида инвестиция сиёсатини амалга оширишда туб ўзгариш қилиш зарурлигига қаратади. Молиявий ва моддий ресурслар энг аввало суғориладиган ерларни ва захи қочирилган ерларни реконструкциялашга ҳамда сифатини яхшилашга, тупроқни шамол ва сув эрозиясидан сақлашга, кам унум қишлоқ хўжалик экинзорларини тубдан яхшилашга, сувни тежайдиган технологияларни яратиш ва жорий этишга сарфланиши керак.

1990 йилдан бошлаб мелиорация тадбирларини лойиҳалаш ва ўтказиш юзасидан буюртма бериш вазифасини колхозлар, совхозлар, бошқа корхоналар, ташкилотлар, шунингдек бошқарувнинг барча даражаларида агросаноат комплексига хўжалик жиҳатидан раҳбарлик қилиш органлари зиммасига юклаш зарур деб ҳисоблансин.

12. СССР Министрлар Советининг доимий органлари, СССР Давлат план комитети, СССР Давлат таъминот комитети, машинасозлик комплекси ва саноатнинг мудофаа тармоқлари министрликлари, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари агросаноат комплексининг моддий-техника базасини сифат жиҳатидан қайта ташкил этиш, шунингдек белгиланган топшириқларга мувофиқ моддий-техника ресурсларининг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш ва уларни колхозларга, совхозларга, қайта ишловчи корхоналарга етказиб бериш юзасидан зарур чора-тадбирларни ишлаб чиқсинлар ва амалга оширсинлар.

Машинасозлик комплекси ва саноатнинг мудофаа тармоқлари министрликлари қишлоққа етказиб бериладиган моддий-техника ресурсларининг, интенсив технологияни кенг қўлланишга, ижарачилар меҳнатини, деҳқон хўжаликларида ва гражданларнинг шахсий ёрдамчи хўжаликларида меҳнатни механизациялашга имкон берадиган машиналар ва ускуналар комплексларининг сифати ва пухталигини оширишга алоҳида эътибор берсинлар.

СССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги, СССР Электротехника саноати министрлиги, СССР Приборсозлик, автоматлаштириш воситалари ва бошқарув системалари министрлиги ҳамда иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини механизациялаш ва электрлаштиришни янада ривожлантириш, коммунал-маиший хизмат соҳасида электр энергиясини тағин ҳам кенгроқ қўлланиш чораларини кўрсинлар. Электр билан таъминлаш ишончлилиги ва сифати оширилсин, энергияни тежайдиган илғор технологияларни, электротехника ускуналарининг янги турларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш таъминлансин, энергиянинг ноанъанавий манбаларидан фойдаланиш анча кенгайтирилсин.

СССР Минерал ўғитлар ишлаб чиқариш министрлиги, СССР Химия саноати министрлиги, СССР Нефтни қайта ишлаш ва нефть химияси саноати министрлиги ҳамда минерал ўғитлар ва ўсимликларни ҳимоя қилишнинг химиявий воситаларини ишлаб чиқарадиган бошқа министрликлар, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари минерал ўғитлар ва ўсимликларни ҳимоя қилишнинг химиявий воситалари сифатини яхшилаш масалаларига эътиборни кучайтирсинлар, химиялаш воситалари, аввало фосфорли ўғитлар ишлаб чиқарувчи янги корхоналар қуриш чораларини кўрсинлар.

Сўнгги йилларда минерал ўғитлар, ўсимликларни ҳимоя қилиш воситалари ва биотехнология маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи янги қувватларни барпо этиш кескин равишда секинлашганлиги таъкидлаб ўтилсин.

Айрим иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун химиялаш ва биотехнология маҳсулотларини қўлланишнинг муҳимлигини тушуниб етмаётирлар, ўз территорияларида янги қувватларни барпо этиш ва ишлаб турган корхоналарни модернизациялашга тўсқинлик қилмоқдалар.

СССР Госплани химия ва биотехнология корхоналарининг жойлаштирилишидан республика ва маҳаллий органларнинг манфаатдорлигини ошириш мақсадида мазкур корхоналар территориясида жойлашган ўлкалар ва областларга ана шундай маҳсулотларни ажратишда устунлик беришни кўзда тутсин.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари колхозлар ва совхозларнинг таркибида оҳак ва гипс бўлган материалларга эҳтиёжларини тўла қондириш масаласини ҳал қилсинлар. Ҳар бир районда ва хўжаликда минерал ўғитларни, ўсимликларни ҳимоя қилиш воситаларини, химиявий мелиорантлар ва биотехнология маҳсулотларини қабул қилиб олиш, сақлаш ҳамда фойдаланиш учун тайёрлайдиган моддий-техника базасини яратиш ўн учинчи беш йилликда тугаллансин.

13. Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари агросаноат комплексида ремонт ишини анча яхшилаш ва ремонт қувватларидан тағин ҳам самаралироқ фойдаланиш, уларда зарур машиналар ва ускуналар ишлаб чиқаришни ташкил этиш масаласини кўриб чиқсинлар.

Иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг эътибори колхозлар ва совхозларга етказиб берилаётган қишлоқ хўжалик техникаси ҳамда бошқа материал ресурслар нархларини, шунингдек машиналар ва ускуналарни ремонт қилиш ва уларга техника хизмати кўрсатиш ишлари нархларини оширишдек йўл қўйиб бўлмайдиган практика давом этаётганлигига қаратилсин. Қишлоқда ишлаб чиқариш-техника хизмати кўрсатишнинг кооператив шакллари кенг қўлланилсин.

СССР Министрлар Советининг озиқ-овқат маҳсулотлари ва харид давлат комиссияси, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари илмий муассасалар иштирокида 2005 йилгача бўлган даврда агросаноат комплексининг ремонт-хизмат кўрсатиш базасини ривожлантиришнинг бош схемасини ишлаб чиқишни 1990 йилда таминласинлар, бу бош схемада машиналар, ускуналар ва приборларни ана шу маҳсулотларни ишлаб чиқарган машинасозлик корхоналари кучи билан фирма ремонти ва техника хизмати кўрсатишни ташкил этиш ва кенгайтиришни кўзда тутиб уни босқичма-босқич жорий этишни таъминласинлар.

Шу мақсадда СССР Автомобиль ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги, СССР Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги министрлиги, СССР Станоксозлик ва асбобсозлик саноати министрлиги, саноатнинг мудофаа тармоғи министрликлари, агросаноат комплекси учун машиналар, ускуналар, приборлар ишлаб чиқарувчи СССРнинг бошқа министрликлари ва идоралари 1989 йилда агросаноат комплекси корхоналари ва ташкилотларига етказиб берилаётган мураккаб техника фирма ремонти ва уларга техника хизмати кўрсатишнинг самарали системасини кенг ташкил этиш тўғрисида таклифларни тайёрласинлар.

14. СССР Министрлар Совети таъкидлайдики, колхозлар, совхозлар ва қайта ишловчи корхоналарнинг моддий-техника таъминотида сўнгги йилларда сезиларли силжиш бўлмади. Бу эса раҳбарлар ва мутахассисларнинг ҳақли эътирозларига сабаб бўлмоқда, уларни асосий ишлаб чиқариш фаолиятидан чалғитмоқда. Озиқ-овқат муаммосини жадал ҳал қилиш учун моддий-техника таъминотини яхшилаш ғоят муҳим аҳамиятга эга эканлигини эътиборга олиб иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари бу ишдаги мавжуд жиддий камчиликларни бартараф этиш, фақат энг камчил маҳсулот турларини (мотор ёнилғиси, фосфорли ўғитлар, техника ва бинокорлик материалларининг айрим турлари) марказлаштирилган тартибда таъминлашни сақлаб қолган ҳолда моддий-техника ресурсларининг асосий турлари улгуржи савдосига ўтишни жадаллаштириш юзасидан қатъий чораларни кўрсинлар. Центросоюзнинг бу ишда матлубот кооперацияси ташкилотлари фаол иштирок этиши тўғрисидаги қарори маълумот учун қабул қилинсин.

Агросаноат комплекси корхоналарини территория принципига мувофиқ моддий-техника билан таъминлаш мақсадга мувофиқ деб топилсин. Шу мақсадда колхозлар, совхозлар ёрдамчи қишлоқ хўжаликлари, қайта ишловчи ва бошқа давлат корхоналари, ижарачилар ташкилотлари, ижарачи коллективларнинг кооперативлари, деҳқончилик хўжаликлари, гражданларнинг шахсий ёрдамчи хўжаликларини моддий-техника ресурслари билан ишончли тарзда таъминлашни ташкил этиш учун бутун масъулият СССР Госснаби, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари ва уларнинг жойлардаги органлари зиммасига юклатилсин.

СССР Госснаби, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари, СССР Савдо министрлиги Центросоюз билан биргаликда қишлоқ жойларда моддий-техника ресурсларини сотишга мўлжалланган чакана савдо тармоқларини кенг ривожлантириш асосларида ана шундай ресурслар билан деҳқончилик хўжаликларини, гражданларнинг шахсий ёрдамчи хўжаликларини ишончли тарзда таъминлансинлар.

Агросаноат комплексининг моддий-техника таъминоти умумиттифоқ, республика, ўлка ва область органларини товарларни етказиб берувчи шохобчалари билан биргаликда, уларнинг ташкилий структураларини ва СССР агроснаби бажариб келган вазифаларини мумкин қадар тўла сақлаб қолган ҳолда СССР Госснаби системасига топширилсин.

АГРОСАНОАТ КОМПЛЕКСИДА ФАН-ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИНИ ЖАДАЛЛАШТИРИШНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ

15. Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари ва хўжалик органлари колхозлар, совхозлар, қайта ишлаш корхоналари ва бошқа корхоналар, ижарачиларнинг ташкилотлари, ижара коллективларининг кооперативлари, деҳқончилик хўжаликлари ўзларининг иқтисодий имкониятлари, кадрларнинг малакаси, ишни олиб бориш уқувига қараб, фан-техника тараққиётига тобора мойил бўлишлари, фан ва техника ютуқларини тез ўзлаштириш учун имкониятга эга бўлишлари учун шарт-шароит яратиш юзасидан зарур тадбирларни амалга оширсинлар.

СССР Министрлар Советининг озиқ-овқат ва харид давлат комиссияси, СССР Министрлар Советининг бошқа доимий органлари, СССР Фан ва техника давлат комитети, СССР Фанлар академияси, ВАСХНИЛ, иттифоқдош ва автоном республикалар Министрлар Советлари, халқ депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетлари қуйидагиларни таъминласинлар:

(Давоми учинчи бетда).

Агросаноат ишлаб чиқаришининг самарадорлигини тубдан ошириш ва уни янада ривожлантириш асосида мамлакат аҳолисини озиқ-овқат билан таъминлашни яхшилаш тўғрисида

(Давоми. Боши иккинчи бетда).

илмий тадқиқот соҳасидаги фан муассасаларининг фаолияти, аввало, колхозлар, совхозлар, қайта ишлаш корхоналари ва бошқа корхоналарни, ижарачиларнинг ташкилотларини, ижара коллективларининг кооперативларини ва деҳқончилик хўжаликларини технологик таъминлашга қаратилсин;

илмий-ишлаб чиқариш системалари ва бирлашмалари бунёд этиш ва уларнинг тармоғини кенгайтириш, агросаноат ишлаб чиқаришининг асосий бўғинлари билан тармоқлараро илмий-техника комплекслари, академия ва тармоқ илмий-тадқиқот институтлари, олий ўқув юртлари, лойиҳа-конструкторлик ва технология ташкилотлари ўртасидаги шартномавий муносабатларни ривожлантириш ҳисобига фан билан ишлаб чиқаришни мустаҳкам интеграциялаcинлар;

илмий тадқиқотларни ташкил этиш ва уларни амалга оширишда кооператив принциплари кенгайтирилсин. Шу мақсадларда хўжалик ҳисобидаги илмий маслаҳат бериш ва хизмат кўрсатиш фирмаларидан ҳамда илмий таъминлашнинг бошқа илғор усулларидан кенг кўламда фойдаланилсин:

1989—1990 йилларда фан-техника тараққиётини ривожлантириш масалалари юзасидан агросаноат комплекси асосий бўғинининг ахборот таъминотини ва хизмат кўрсатишини тубдан яхшилаш учун тадбирлар системаси ишлаб чиқиб амалга оширилсин.

16. СССР Министрлар Советининг озиқ-овқат маҳсулотлари ва харид давлат комиссияси, агросаноат комплексининг министрликлари ва идоралари, СССР Фан ва техника давлат комитети, СССР Фанлар академияси, ВАСХНИЛ, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари 1989—1995 йилларда аграр фан ва агросаноат ишлаб чиқаришининг куч ва маблағларини қуйидаги устун йўналишларда жамласинлар.

Деҳқончиликда — тупроқни муҳофаза этиш ва сувни тежашнинг интенсив технологиялари, илмий жиҳатдан асосланган алмашлаб экиш ўзлаштирилсин, тупроқда озуқа моддаларининг нотақчил мутаносиблигига, шу асосда ер унумдорлигининг тикланишига эришилсин, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида экологик мувозанат таъминлансин, хусусиятлари олдиндан белгиланган янги навлар ва дурагайлар етиштирилсин, химиявий воситалар билан биологик методлардан биргаликда оқилона фойдаланиш негизида ўсимликларни ҳимоя қилишнинг қўшма системалари жорий этилсин. Тез-тез такрорланиб турадиган қурғоқчилик ва иқлимнинг ўзгариб туриши шароитида қишлоқ хўжалигининг барқарорлигини ошириш ҳамда 1995 йилгача колхозлар ва совхозларда дон экинларининг ҳосилдорлиги гектар бошига камида 6—7 центнер, картошка ҳосилдорлиги 50 центнер оширилишига эришилсин, ҳар гектардан 9—10 центнер ўсимлик ёғи ва 35—40 центнер қанд лавлаги олинишига эришилсин.

1995 йилда 60 миллион гектар майдонда дон экинлари етиштиришнинг илғор технологиялари ўзлаштирилсин. Бунинг эвазига дон етиштиришнинг камида 70 процент кўпайиши таъминлансин.

Ўн учинчи беш йилликда гектаридан камида 50 центнер ҳосил кўтариб, дон учун маккажўхори етиштиришнинг, суғориладиган ерларда эса гектаридан 70—80 центнер ана шундай дон етиштиришнинг илғор технологияларига тўла-тўкис ўтилсин.

Уруғчиликни саноат асосига ўтказиш таъминлансин. Янги навларни жорий этиш муддати 3—5 йил қисқартирилсин. Дурагай уруғларнинг генетик хоссалари кескин оширилсин.

Ўн учинчи беш йилликда мелиорация қилинган ерлардан самарали фойдаланиш ва бундай ерларнинг маҳсулдорлигини 1,5 баравар ошириш учун комплекс тадбирлар амалга оширилсин. Сувдан фойдаланиш салмоғи 25 процент қисқартирилсин, тупроқнинг нураши ва шўрланишининг олдини олиш учун кенг миқёсли ишлар амалга оширилсин.

Чорвачиликда — ихтисослаштиришни чуқурлаштириш, чорвачилик тармоқларини жадал ривожлантириш йўлига ўтказиш ва ижарани кенг қўлланиш эвазига маҳсулот етиштириш тобора оширилсин.

Мол боқишни яхшилаш, уруғчилик-наслчилик ишида илғор методлардан фойдаланиш асосида 1995 йилда колхоз ва совхозларда ҳар бош сигирдан сут соғиб олиш ўртача 700—800 килограмм оширилсин, шартли мол бошига ҳисоблаганда гўшт етиштириш 30—40 процент ўсиши таъминлансин. 1995 йилда Голштин-Фриз зоти билан яхшиланган сигирлар боши 35 процент кўпайтирилсин.

Наслчилик заводларида йилига камида 8—10 минг килограмм сут берадиган, бузоғи бўрдоқига боқилганида ҳар кеча-кундузда ўртача 1000—1500 грамм семирадиган сигирлар подаси вужудга келтирилсин.

Чўчқачиликда боқилаётган подада дурагайлашган чўчқа болаларининг салмоғи 70 процентга етиши учун дурагайлаш кенг кўламда ташкил этилсин.

Қўйчиликда наслчилик иши ва шу тармоқ технологиясини юритиш яхшилансин ҳамда зотдор сурувларда ҳар бир қўйдан, тоза толага айлантириб ҳисоблаганда 4,5 килограммгача жун олинишига эришилсин.

Балиқчилик хўжалигида — куч-ғайратлар ички ҳавзаларда товар балиқчилигини интенсивлаштириш ва марикультура ривожини жадаллаштиришга, СССР қирғоқларига туташиб кетган денгиз районларидаги балиқ захираларидан оқилона фойдаланишга, товар балиқчилигининг моддий-техника базасини янада ривожлантиришга, балиқ етиштиришнинг ресурсларни тежайдиган биотехнологияларини ишлаб чиқиш ва жорий этишга, селекция-наслчилик ишини яхшилашга, балиқчилик жараёнларини механизациялаш даражасини оширишга, балиққа комплекс ишлов бериш ва қайта ишлашга қаратилсин. Ўн учинчи беш йилликда ички ҳавзаларда товар балиқ етиштириш ҳажми икки баравар, саноат корхоналари ва электр станцияларининг иссиқ сувларида эса 4—5 баравар кўпайтирилсин.

Ўрмон хўжалигида — ўрмондан кўп мақсадларни кўзлаб, ўрмонзорларни авайлаб фойдаланишни ташкил этиш, ўрмон маҳсулотининг асосий турлари, халқ истеъмоли товарлари чорвачилик учун озуқа маҳсулотлари ва органик ўғитлар ишлаб чиқариш учун ёғоч биологик массасидан тўла-тўкис фойдаланиш йўли билан майдон бирлигидан маҳсулот олишни икки баравар кўпайтириш таъминлансин. 1995 йилда ёнғоқ, мева ва резавор мева, доривор ўсимликларни, шунингдек қўзиқоринларни плантация тарзида ўстиришни кенгайтириш йўли билан ўрмонда озиқ-овқат маҳсулотларини етиштириш икки баравар кўпайтирилсин. Ўн учинчи беш йилликда 1,5—2 миллион гектар ерда иҳота дарахтзорлари ўтказилсин.

Қайта ишлаш тармоқларида — айрим технологик жараёнлар ва участкаларни автоматлаштиришдан автоматлаштирилган поток линиялар, цехлар ва корхоналар бунёд этишга ўтилсин. Ишлаб чиқариш жараёнлари ва маҳсулот сифатини принципиал жиҳатдан янги технология даражасида бошқариш таъминлансин.

Озиқ-овқат маҳсулотларининг энг янги физикавий ва химиявий ҳамда биологик методларидан фойдаланиб, таркиби ва хоссалари олдиндан тайин этиб қўйилган озиқ-овқат маҳсулотлари, хом ашё ва ресурслар бирлигидан пировард маҳсулотнинг кўпроқ чиқишини таъминлайдиган қанди ва ёғи камроқ бўлган ана шундай маҳсулотлар ишлаб чиқаришнинг технологияларини ишлаб чиқиш жадаллаштирилсин.

1989—1995 йилларда кичикроқ ва ўртача қувватдаги юксак механизациялашган блок — комплектли қушхоналар, гўштни қайта ишлайдиган корхоналар, мева-сабзавот консервалари, пишлоқ ҳамда бошқа сут маҳсулотлари тайёрланадиган корхоналарни ишга туширишни анча кўпайтириш чоралари кўрилсин.

Мева ва сабзавотни саноат йўли билан тайёр маҳсулотлар ва ярим тайёр масаллиқларга айлантириш салмоғи 40—45 процентга, картошка бўйича ана шу кўрсаткич эса тавсия этилаётган истеъмол нормаларининг 20 процентига етказилсин.

Агросаноат ишлаб чиқаришини техникавий жиҳатдан қайта жиҳозлаш соҳасида — 1990—1995 йилларда турли табиий зоналарда қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштиришни комплекс механизациялашни таъминлайдиган машиналарнинг принципиал янги системаларини ишлаб чиқаришга ҳамда уларни колхозлар, совхозлар, қайта ишлаш корхоналари ва бошқа корхоналарга, ижарачиларнинг ташкилотларига, ижара коллективларининг кооперативларига, деҳқончилик хўжаликларига улгуржи йўл билан сотишга ўтилсин.

СССР Автомобиль ва қишлоқ хўжалиги машинасозлиги министрлиги, агросаноат комплекси учун машина ва ускуналар тайёрлаётган СССРнинг бошқа министрликлари ва идоралари 1989—1995 йилларда қишлоқ хўжалиги ва қайта ишлаш саноати учун етказиб берилаётган машина ва ускуналарнинг пухталиги ва сифатини 2—3 баравар оширишни таъминласинлар. Ижарачилар, деҳқончилик хўжаликлари, гражданларнинг шахсий ёрдамчи хўжаликлари, боғдорчилик-полизчилик ширкатлари эҳтиёжларини ҳисобга олиб, кичик механизация воситаларини ишлаб чиқариш кўпайтирилсин.

СССР Автомобиль ва қишлоқ хўжалиги машинасозлиги министрлиги 1995 йилда ғилдиракли чопиқ тракторларига бўладиган эҳтиёжни қондириш учун ана шундай тракторлар тайёрлайдиган қувватларни яратиш ва кўпайтиришни жадаллаштирсин.

Экономикада — диққат-эътибор қуйидаги вазифаларнинг бажарилишини таъминлайдиган илмий асослар ва амалий тавсиялар ишлаб чиқишга қаратилсин:

мулкчилик муносабатлари ва хўжалик юритишнинг турли формаларини, жумладан ижарачиларнинг ташкилотлари, ижара коллективларининг кооперативлари, деҳқончилик хўжаликлари, гражданларнинг шахсий ёрдамчи хўжаликларини такомиллаштириш негизида аграр сектор тараққиётини жадаллаштириш;

агросаноат комплекси тармоқларини ривожлантиришни бошқариш механизмини тубдан қайта қуриш, ишлаб чиқариш асосий бўғинининг планлаштириш, маҳсулотни сотиш, даромадларни тақсимлаш, моддий рағбатлантиришдаги кенг мустақиллиги шароитида иқтисодий методларга ўтиш;

регионларнинг ўзини ўзи бошқариш ва ўзини ўзи пул билан таъминлаш шароитида нарх белгилашнинг янги принципларини қўлланиш, қишлоқ хўжалик маҳсулоти харид қилишни ва мамлакатни озиқ-овқат билан таъминлаш системасини ташкил этиш.

17. Агросаноат комплекси илмий ташкилотларининг фаолиятини тубдан қайта қуриб, бунда уларнинг ишлаб чиқариш билан ўзаро мустаҳкамроқ ҳамжиҳатлиги зарурлигига алоҳида эътибор берилсин. 1989—1990 йилларда агросаноат комплексидаги барча илмий муассасалар ва лойиҳа-конструкторлик ташкилотлари хўжалик ҳисоби принципларига ўтказилсин.

Конкрет илмий-тадқиқот программаларининг аниқ мақсадни кўзлаб маблағ билан таъминланишига ўтилсин. Илмий муассасаларга шартнома асосида бажарилган илмий-техникавий ечимлар учун ҳақ тўлаш тартиби белгилансин. Ечимлар колхозлар, совхозлар, қайта ишлаш корхоналари ва бошқа корхоналар, ижарачиларнинг ташкилотлари, ижара коллективларининг кооперативлари, республика агросаноат комитетлари ва уларнинг ташкилотлари, СССР Фанлар академияси, ВАСХНИЛ ҳамда ана шу ечимлардан манфаатдор бўлган бошқа буюртмачиларнинг пуллари ҳисобидан маблағ билан таъминланади.

СССР Министрлар Советининг озиқ-овқат маҳсулотлари ва харид давлат комиссияси, СССР Фан ва техника давлат комитети, СССР Госплани, СССР Молия министрлиги, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари уч ой муддат ичида умумдавлат ва республика аҳамиятига молик бўлган илмий-тадқиқот программаларини иттифоқ бюджети ва иттифоқдош республикаларнинг бюджетлари ҳисобига маблағ билан таъминлаш тартибини белгилаб чиқсинлар.

18. СССР Министрлар Совети шуни таъкидлайдики, озиқ-овқат муаммосини муваффақиятли ҳал этиш, мамлакат аҳолисини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашда сифат жиҳатдан янги босқичга чиқиш учун колхозлар, совхозлар, агросаноат комплекси қайта ишлаш корхоналари ҳамда ташкилотлари мутахассислари ва раҳбарларининг меҳнат ва ишлаб чиқаришни ташкил этишнинг янги, илғор формаларидан, бошқарувнинг иқтисодий методларидан фойдаланишга, оммавий касбдаги кадрлар, ижарачилар, мутахассисларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш форма ва методларини такомиллаштиришга муносабатларини тубдан ўзгартиришларини талаб этади.

Иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари экономикани бошқаришнинг янги методларини тез эгаллаб олишга қодир бўлган ходимлар орасидан мутахассисларни, корхоналарнинг раҳбарларини тайёрлаш ва қайта тайёрлашни таъминласинлар, уларда омилкорлик, ташаббускорлик ҳис-туйғуларини, меҳнат коллективларини жипслаштириб, уларни ўзларига эргаштириб бора олиш қобилиятини ривожлантирсинлар.

МАМЛАКАТ АГРОСАНОАТ КОМПЛЕКСИНИ БОШҚАРИШНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШНИНГ АСОСИЙ ПРИНЦИПЛАРИ ТЎҒРИСИДА

19. СССР Министрлар Совети иттифоқдош республикаларнинг ҳуқуқларини изчил кенгайтириш борасида ишлаб чиқилган йўл, аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш учун бутун масъулиятни уларнинг зиммасига юклаш барча раҳбарлик даражаларида тегишли вазифалар ва ҳуқуқ доираларини ажратиш йўли билан агросаноат комплексида бошқарувни тубдан қайта қуришни тақазо этади, деб ҳисоблайди.

Бу ишни амалга ошириш чоғида:

давлат корхонаси (бирлашмаси) ва кооперация тўғрисида, корхоналар ҳамда хўжалик бошқаруви органларининг фаолиятини тўла хўжалик ҳисоби ва ўзини ўзи пул билан таъминлаш принциплари асосида ташкил қилиш тўғрисида СССР Қонунларининг моддаларига риоя этиш;

барча даражаларда бошқаришнинг шакл ва усулларини янада демократиялаш, колхозлар, совхозларнинг, агросаноат тузилмалари ҳамда қайта ишлаш корхоналарининг фаолиятини ортиқча регламентга солишни бартараф этиш, уларнинг мустақиллигини ошириш, пировард иш натижалари учун роли ва масъулиятини кучайтириш;

колхозлар, совхозларни, қайта ишлаш корхоналари ва бошқа корхоналарни давлат ҳамда хўжалик бошқаруви вазифаларини аниқ белгилаб қўйиш, бошқарувда давлат ва жамоат асосларини эпчил қўшиб олиб бориш;

ихтиёрий асосларда хўжаликнинг ўзини ўзи бошқарув органларини ташкил этиш йўли билан районларда, областларда, ўлкалар ва автоном республикаларда агросаноат ишлаб чиқаришини бошқариш системасини тубдан ўзгартириб, асосий ишлаб чиқариш бўғинлари ва агросаноат тузилмаларининг вазифаларини ана шу органларга ўтказиш заруриятидан келиб чиқилсин.

20. Озиқ-овқат таъминоти масалаларида иттифоқдош республикаларнинг ваколатлари ва масъулияти кенгайтирилиши муносабати билан СССР Давлат агросаноат комитетини тугатиш ҳамда СССР ҳукуматининг доимий органи сифатида СССР Министрлар Советининг Озиқ-овқат маҳсулотлари ва харид давлат комиссиясини тузиш мақсадга мувофиқ деб топилсин.

Қуйидагилар СССР Министрлар Совети Озиқ-овқат маҳсулотлари ва харид давлат комиссиясининг бош вазифалари деб ҳисоблансин:

агросаноат комплексида иқтисодий муносабатларни такомиллаштириш, унинг халқ хўжалиги бошқа тармоқлари билан ўзаро муносабатларини йўлга қўйиш, шу комплексни ривожлантириш истиқболларини белгилаш, ҳар бир регионнинг имкониятларидан жуда тўлиқ фойдаланилишини эътиборга олиб, мамлакатда озиқ-овқат ресурсларини кўпайтиришга доир катта умумдавлат программаларини ишлаб чиқиш, фан ва техника ютуқларини ишлаб чиқаришга кенг кўламда жорий этиш борасидаги тадбирларни амалга ошириш, умумиттифоқ озиқ-овқат фондлари ва давлат резервларини вужудга келтириш, энг муҳим озиқ-овқат турларини ва қишлоқ хўжалик хом ашёсини марказлашган тарзда тақсимлаш;

ер тузиш, ветеринария ҳамда бошқа умумдавлат хизматларининг ишини ташкил этиш ва уларнинг фаолиятини назорат қилиш.

21. Маҳсулотни харид қилиш ва умумиттифоқ ҳамда республика фондларига, шунингдек жойларнинг ўзида истеъмол қилиш учун етказиб беришни таъминлаш, уларнинг бажарилиши устидан амалий назоратни уюштириш мақсадида автоном республикалар, ўлкалар ва областларда агросаноат ишлаб чиқаришини бошқариш органларининг мавжуд ходимлари ҳисобидан тегишли давлат хизматчиларини ташкил этиш мақсадга мувофиқ, деб топилсин. Бунда шунга асосланилсинки, бу хизматлар давлат буюртмасини бажаришга доир шартномалар тузишни уюштириш борасидаги ўз фаолиятини агросаноат тузилмаларининг кенгашлари (уюшмалари) билан қалин ҳамкорликда колхозлар, совхозлар, агрокомбинатлар, агрофирмалар, бирлашмалар, ижарачиларнинг бирлашмалари, ташкилотлари билан, ижара коллективларининг кооперативлари, деҳқончилик хўжаликлари билан амалга оширишлари мумкин.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилувчи давлат хизматларига марказлаштирилган тартибда тақсимланадиган ғоят муҳим ресурслар ажратиб берилади, ана шу ресурслардан улар хўжалик шартномаларини тузиш чоғида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хом ашё етиштирувчиларни, шу жумладан умумиттифоқ ва республика фондларига маҳсулот етказиб берилишини рағбатлантириш учун фойдаланадилар.

22. СССР Давлат агросаноат комитети тугатилиши ҳамда иттифоқ ва республика бошқарув органлари ўртасида ҳамкорлик соҳаси аниқ белгилаб қўйилиши муносабати билан:

СССР Госпланига — агросаноат комплексини ривожлантиришни планлаштириш;

СССР Госснабига — агросаноат комплекси корхоналари ва ташкилотларини материал-техника билан таъминлаш;

СССР Меҳнат ва социал масалалар давлат комитетига — агросаноат комплекси ходимларининг меҳнатини ташкил этиш ва унга ҳақ тўлаш соҳасида методик раҳбарлик қилиш;

СССР Нархлар давлат комитетига — агросаноат комплекси маҳсулотига марказлаштирилган тарзда белгиланадиган нархларни ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш;

СССР Ташқи иқтисодий алоқалар министрлигига — ўзининг ҳуқуқ доирасига мувофиқ қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хом-ашёнинг экспорт ҳамда импорт қилинишини таъминлаш вазифаси юклансин.

23. Иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, халқ депутатлари ўлка, область, шаҳар ва район Советларининг ижроия комитетлари мамлакат агросаноат комплексининг ташкилий структурасини такомиллаштириш борасидаги тадбирларни амалга ошириш чоғида шунга асослансинларки, бошқарувнинг оралиқ бўғинлари тугатилиши, маъмурий-бошқарув ходимлари сони қисқартирилиши, асосий ишлаб чиқариш бўғинининг оператив-хўжалик фаолиятига аралашиш истисно қилиниши лозим.

24. «Мамлакат агросаноат комплексини бошқариш органлари системасидаги ўзгартишлар тўғрисида»ги фармон лойиҳаси СССР Олий Совети Президиумининг муҳокамасига тақдим этилсин.

* * *

СССР Министрлар Совети шуни таъкидлайдики, аҳолини озиқ-овқат билан таъминлашда катта қийинчиликлар мавжуд бўлган шароитда халқ хўжалиги потенциалини бутун чоралар билан ишга солиш, ташкилий-амалий ишни принципиал янги даражада олиб бориш, унинг мазмунини тубдан ўзгартириш зарур. Ҳар бир меҳнатчида реал хўжайин манфаатларини қайта тиклаш учун имкони бўлган ҳамма ишни қилиш зарур. Фақат шундай йўлгина партиянинг янги аграр сиёсатини амалга оширишда салмоқли муваффақиятларга эришиш, аввало ишлаб чиқаришнинг бошланғич бўғинида ишларнинг аҳволини ўзгартириш имконини беради. Бунинг учун барча иқтисодий, ташкилий ва ҳуқуқий воситалар мажмуасидан фойдаланиш, хўжалик муносабатларни қайта қуришни, коллектив, оилавий ва ижара пудратларини, кооперацияни, мулкчилик муносабатларининг хилма-хил формаларини ривожлантиришни энг асосий вазифа қилиб қўйиш керак.

Бу ишга бошчилик қилиш, меҳнаткашларнинг ижодий изланиши ва ташаббусини муттасил қўллаб-қувватлаш —иттифоқдош ва автоном республикалар Министрлар Советларининг халқ депутатлари ўлка, область, шаҳар ва район Советлари ижроия комитетларининг жуда муҳим вазифасидир. Бошқарувнинг демократик шаклларини ривожлантиришга бутун чоралар билан кўмаклашиш зарур. Иқтисодий жиҳатдан саводли, ҳар томонлама маълумотли, профессионал жиҳатдан тайёрланган янги типдаги меҳнатчиларни вояга етказиш ва тарбиялашга алоҳида эътибор бериш керак. Деҳқон меҳнатининг обрў-эътиборини юқори кўтариш — ҳозирги ғоят муҳим ишдир. Мамлакат аҳолисини озиқ-овқат билан таъминлашда яхшилик сари ўзгаришлар йўлидан изчил ҳаракат қилиб бориш таъминлансин.

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. РИЖКОВ

СССР Министрлар Советининг ишлар мудири М. СМИРТЮКОВ.

МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида 10 апрель куни давлат мукофотлари топширилди.

Йиғилганлар Қаҳрамон оналарни — уй бекаси М. М. Ғуломова билан ишчи М. А. Ҳусановани сидқидилдан табриклашди.

Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги жиноий қидирув бўлимининг ходимлари — катта оператив вакил В. В. Васильев билан оператив вакил В. Д. Шматков мардлик ва фидокорлик кўрсатганликлари учун «Жамоат тартибини сақлашдаги аъло хизмати учун» медали билан тақдирландилар.

Ўзбек давлат филармониясининг солисти Ф. Беляловга, Тошкентдаги Ҳамза номли музика билим юртининг ўқитувчиси У. М. Муродовга, Муқимий номидаги Ўзбек давлат музикали театрининг бош дирижёри Н. Ҳалиловга «Ўзбекистон ССР халқ артисти» фахрий унвони берилганлиги тўғрисидаги гувоҳномалар ва тегишли кўкрак нишонлари тақдим этилди.

Саноат, қурилиш, соғлиқни сақлаш, санъат ходимларининг бир группасига Ўзбекистон ССР фахрий унвонлари берилганлиги тўғрисидаги гувоҳномалар ва тегишли кўкрак нишонлари топширилди. Саноат ходимларидан, халқ таълими, соғлиқни сақлаш, маданият арбобларидан катта группаси ўз хизматлари учун республика Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан тақдирланди.

Мукофотларни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. Ц. Романовский топширди. **(ЎзТАГ).**

• Акс-садо

МАЪҚУЛЛАЙМИЗ

Ҳозир дунёда халқлар бахтига тинчликни барқарор қилиш, мамлакатлар ўртасидаги ҳар томонлама алоқаларни ривожлантириш юзасидан жуда катта, чиндан ҳам тарихий аҳамиятга молик ишлар содир бўлмоқда. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси М. С. Горбачевнинг Кубага, Англияга сафари, шу сафар чоғида олиб борилган музокараларнинг якунлари ҳаммамизга тинч яшаш, уни таъминлаш йўлида ғайрат билан меҳнат қилиш учун катта имкониятлар яратмоқда.

Ҳозир баҳор фасли. Деҳқон ерга уруғ қадамоқда. Ўн биринчи беш йиллик тўртинчи йилининг мўл ҳосилига замин яратилмоқда. Лекин шундай ҳаётбахш воқеалар юз бераётган кезларда Тошкентдек азим шаҳарда, буюк мамлакатимизнинг Шарқдаги машъаласида кўчаларда, майдонларда студент ёшлар ғулғула кўтариб, ҳар хил шиорларни кўтариб чиқаётганликларини эшитиб, дилимиз хира тортди. Улар ёшлар орасида миллатчилик ғояларини ва шиорларини тарқатаётган айрим шахслар гапларини пеш қилиб чиқмоқдалар. Буларнинг ҳаммаси одамларни, жумладан биз деҳқонларни ҳам меҳнат маромидан чалғитяпти. Улар пахта монокультурасига барҳам бериш, экологик муҳитни тубдан яхшилаш, Орол денгизини сақлаб қолиш, меҳнаткашлар, оналар ва болалар сиҳат-саломатлигини муҳофаза қилишни яхшилаш, бой тарихий ва маданий меросни ўрганиш ва тиклаш, миллатлараро муносабатларни яхшилаш, тил муаммосини адолатли ҳал этиш каби партиямиз ҳал этаётган жуда муҳим масалаларни ақл ва инсоф билан рўёбга чиқариш йўлидаги фаолиятига соя солишлари инсофданми. Ахир бу масалаларни партия ва ҳукуматимиз ҳам, мавриди билан очиқ-ойдин гапириб, уни ҳал этиш юзасидан тиним билмаяпти-ку. Шу жиҳатларни ўйлаганда «Совет Ўзбекистони» газетаси саҳифасида эълон қилинган бир гуруҳ атоқли кишиларнинг чиқишларини маъқуллаймиз. Уларнинг «Ёшлар, бизнинг шонли ўринбосарларимиз! Тўғри йўлдан адашманг, сохта иғвогарларга учманг, турли шубҳали шахсларнинг ёлғон ваъдаларига учманг!» деган даъваткор сўзлари бизнинг дилимиздаги гаплардир.

Шу кунларда республикамизда ўзбек тилининг қадри тўғрисида ҳам кўп гап-сўзлар бор. Унга давлат мақоми бериш юзасидан партия, давлат, ҳукумат, қолаверса атоқли фан, маданият арбоблари, ҳурматли адибларимиз куч-ғайратларини аямаяптиларку. Ахир шуларнинг ғайрати билан ана шундай тавсиялар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Идеология комиссияси мажлисида кўриб чиқилди. Республика Олий Совети доимий комиссиясига кўриб чиқиш ва ҳал этиш учун ҳавола этилди. Қонун лойиҳаси умумхалқ муҳокамасига қўйиладиган бўлди.

Тил муаммоларини адолатли, оқилона ҳал этиш СССР халқлари ўртасидаги дўстлик, бир-бирини сидқидилдан тушуниш, ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш гаровидир.

Х. ХОЛБЕКОВ,
Дўстлик районидаги «Октябрь 50 йиллиги» номли 27-совхоз бош инженери

ЁҚИМЛИ ШАБАДА

Қайта қуриш неъматлари кўпайиб бормоқда. У социал-иқтисодий жабҳадаги аҳволни ўнглаб олишгагина хизмат қилиб қолаётгани йўқ. Қайта қуриш халқ маданий турмуши, урф-одатлари ривожланишига ҳам амалий таъсир кўрсата бошлади.

Шошма-шошарлик ўйламасдан иш тутиш оғир оқибатларга олиб боради. Яқин ўтмишда буни бошдан кечирдик. Ҳайриятки, ақл-идрок ва мулоҳаза билан иш тутиш ғолиб келди. — Наврўз байрами тикланди. Ўзбек тилига давлат тили статуси бериш, ўзбек тилини ривожлантириш тўғрисида, миллий — рус икки тиллилиги тўғрисида, республикамизда яшовчи бошқа халқлар ва элатларнинг тилларини ривожлантириш тўғрисидаги қонун лойиҳаларини ишлаб чиқиш юзасидан кўрилаётган тадбирлар кўнгилни кўтаради, албатта.

Қайта қуришнинг ёқимли шабадаси халқ турмушида шу каби яхшиликлар гуркираб ривожланишига таъсир кўрсатаверади, деган умиддаман.

Т. ОРТИҚОВ,
Чирчиқ «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси хизматчиси, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси.

ДЕЛЕГАЦИЯ АФҒОНИСТОНГА КЕЛДИ

Кобул, 10 апрель. (ТАСС). Совет Ўрта Осиё республикалари — Тожикистон ССР, Туркманистон ССР ва Ўзбекистон ССР делегацияси Афғонистон Республикаси раҳбариятининг таклифига биноан бугун визит билан Афғонистон пойтахтига келди. Кобул халқаро аэропортида делегацияни Афғонистон Министрлар Кенгаши Раисининг ўринбосари Сарвар Мангал, Афғонистон Республикаси Министрлар Кенгашининг бевосита алоқалар бош бошқармасининг бошлиғи Аҳмад Ламар, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар. Кутиб олиш маросимида СССР ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари, СССРнинг Афғонистон Республикасидаги элчиси Ю. М. Воронцов ҳозир бўлди.

Совет республикаларининг вакиллари Афғонистоннинг расмий кишилари билан кенг доирадаги масалалар юзасидан, шу жумладан, Совет Ўрта Осиё республикалари билан Афғонистоннинг турли вилоятлари ўртасида бевосита алоқаларни мустаҳкамлаш ва чуқурлаштириш йўллари тўғрисида музокаралар олиб борадилар.

Шу куни Афғонистон Республикаси Бош министрининг ўринбосари Сарвар Мангал делегацияни қабул қилди. Учрашувда чегарадош совет республикалари билан Афғонистоннинг шимолий вилоятлари ўртасида ҳамкорликни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш масалалари муҳокама қилинди.

Дунё овози

ЗЎР ЭЪТИБОР БИЛАН

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси М. С. Горбачевнинг Куба Республикаси ва Буюк Британияга қилган расмий визитлари, ана шу икки давлатнинг пойтахтларида олий даражада бўлиб ўтган музокаралар чет элларда зўр эътибор билан ўрганилмоқда.

✦ ГАВАНА. Кубаликлар М. С. Горбачевнинг Кубада бўлганлигини йилнинг асосий воқеаси, деб аташмоқда. Қизғинлиги ва самимийлиги билан ажралиб турган Куба диёридаги учрашувлар республика оммавий ахборот воситаларининг асосий мавзуидир.

«Михаил Сергеевич Горбачевнинг Ғарбий ярим шардаги биринчи социалистик мамлакатга келиши кубаликларнинг чинакам қувончига айланди, — деди ТАСС мухбири билан суҳбатда «Экспокуба» социал-иқтисодий тараққиёт кўргазмасининг директори Эстер Ирсель. — Совет раҳбари бизнинг кўргазмамизга келган чоғда биз унга бутун халқимизнинг Совет Иттифоқига бўлган муҳаббатини изҳор қилишдек ажойиб имкониятга эга бўлдик».

Пренса Латина ахборот агентлиги Лондондан олинган муфассал репортажда М. С. Горбачевнинг Буюк Британия пойтахтига визити, унинг М. Тэтчер билан музокаралари тўғрисида, Совет — Англия ҳужжатлари имзолангани ҳақида ҳикоя қилади. Куба агентлиги жаҳонда ана шу визит якунларидан кўп нарсалар кутилаётганини таъкидлайди.

✦ ПРАГА. М. С. Горбачевнинг тенг ҳуқуқлилик, адолатли ва ўзаро фойдали негизда ҳамкорликка даъвати Гаванадан янгради, деб ёзди «Руде право» газетаси ўзининг шарҳида. Куба Лотин Америкасида Совет раҳбари борган биринчи мамлакат бўлди, деб таъкидлайди газета. У. М. С. Горбачевнинг Лотин Америкаси қитъаси жаҳондаги бошқа районлар сингари Шарқ билан Ғарб ўртасида мухолифлик жойи бўлмаслиги керак, деган аниқ-равшан позициясига диққатни жалб этади. Лотин Америкасини мустаҳкам, барқарор тинчлик ва ҳамкорлик регионига айлантиришга кўмаклашишга қаратилган бошқа мамлакатларга даъват жавобсиз қолмаслиги керак, деб уқтиради ЧКП Марказий Комитетининг органи.

✦ ЛОНДОН. Англия матбуоти шу кунларда Совет раҳбарининг Кубада бўлишига бутун диққат-эътиборини қаратди. Маҳаллий обзорчилар кўпчилигининг фикрича, мазкур визит бутун Лотин Америкаси қитъаси турмушида муҳим палла, чинакам жаҳон аҳамиятига молик воқеа бўлиб қолди.

Лондон газеталари М. С. Горбачевнинг Британия пойтахтига визитига доир материалларга бир неча саҳифаларни бағишламоқда. Англия — Совет муносабатлари ҳолати тўғрисидаги мақолаларни эълон қилмоқда. Англия телевидениеси 4-каналининг бошқарувчиси Совет раҳбарининг визити «иккала томондан ҳам катта муваффақият» деб баҳоланаётганини таъкидлайди. Айни вақтда «Гардиан» газетаси АҚШнинг муайян доиралари М. С. Горбачевнинг Ғарб мамлакатлари аҳолиси ўртасида шуҳрати ошиб бораётганидан ташвишланиб, Совет Иттифоқига қарши «мувофиқлаштирилган кампанияни» уюштиришга уринаётганликларини таъкидлайди.

Ай-Ти-Ви телекомпаниясининг таъкидлашича: «Дипломатлар Британия — Совет муносабатлари ҳозир ҳар қачонгидан ҳам самимий бўлди, деб ҳисоблашяпти». «Индепендент»нинг фикрича, Совет раҳбари халқаро кун тартибига катта муаммоларни, хусусан, дунёнинг ўзаро боғлиқлиги масаласини киритганлиги унинг муқаррар муваффақиятига олиб келди.

(ТАСС).

• Янги шеърлар

Барот БОЙҚОБИЛОВ

Тегирмон

Гувиллаб тегирмон тоши айланар,
Комига тортади сарбасар донни.
Тошлар орасида гарчи янчилар,
У оппоқ ун бўлиб, сийлар инсонни.

Муҳтож қилмай уни хўрлик нонига,
Қадрини эларо этар сарбаланд.
Тушма, деб замона тегирмонига,
Дастурхон устида гўё берар панд.

Инсонни эъзозланг, янчманг дон каби—
Сув қуйиб аҳли жоҳ тегирмонига,
Бошоқ каби бошин кўтарсин одил,
Файз берсин тириклик дастурхонига.

Давомли қарсаклар

Давомли қарсаклар яқин мозийдан —
Шахсга сиғиниш давридан мерос,
Тузалмас иллатдир сохта «доҳий»дан,
Залда юракларда жўшган эҳтирос.

Турғунлик даврида гангиб санодан,
Даҳога айланди кўплар оқибат.
Қутулмай, йўлиққан мазкур балодан,
Бебаҳо шуҳратни билди ғаниммат.

Ҳар қалай, бошланди янги бир давр,
Толиққан мамлакат ростлади нафас,
Мадҳия тиидию босилди ҳовур,
Беҳуда олқишга йўқолди ҳавас.

Тамали мақтовлар замони ўтди,
Қалбаки чапакка талаб эса кам.
Қайта қуриш гарчи Ватанни тутди,
Давомли қарсаклар топмади барҳам.

Қор одам

Қор одам яшармиш қорли тоғларда,
Жумлаи жаҳон лол-афсона ё чин!
Изини кўрмаган бўлса агарда
Қасдига тушмасди Непал, Чин-мочин.

Қояларда шердек у тортмиш наъра,
Овозин эшитган кимсалар ҳайрон.
Ўзини кўрмаган гарчи бир карра,
Бошини қотирар олимлар кордон.

Қароргоҳи, балки, зулмат ғорларда,
Одамлардан безиб, кезмиш беармон.
Совуқда қотмайин қаттиқ қорларда,
Эркин кун кечирмиш у балогардон.

Деҳлида аҳли дил этди ҳикоят:
Одамлар ичида яшаб бир айём,
Оқибат йўқлигин билгач ниҳоят,
Тарки дунё қилмиш асли Қор одам.

Манқуртлар

Манқуртлар ўтганмиш қадим замонда:
Хотирадан маҳрум ёвуз бандалар.
Падаркушлик расм бўлган даврондa
Одамзод наслига ёт кушандалар.

Ёдида йўқ тамом ўтмиш аждоди,
Эсини йўқотиб ғофил яшаган.
Хотирасиз ўсган гумроҳ авлоди
Шажара китобин ёқиб ташлаган.

Мозий обидаси бўлиб харобот,
Лаҳадга айланган ота макони.
Бойқушлар сасига тўлиб самовот,
Аршидан қулаган имон айвони.

Замонлар қуюни ўтиб беомон,
Манқуртлар домида қолди не юртлар.
Аждодин хотирлай олмайди ҳамон
Ўтмишин унутган баъзи манқуртлар!

Ҳуррият фарзанди

Ҳамзани ўлдирдилар Шоҳимардонда,
Шеърият шаҳид бўлди тоғли маконда.

Ҳурриятни бўғдилар азроил шайхлар,
«Тош бўрон»да Эрк ўғлин кўрдилар қонда.

Шоиркушлар қувонди, эл қилди фиғон,
Доғида куйиб диллар қолди армонда.

Йиғлаб-йиғлаб тоғ бошида дафн этдилар,
Муқаддас хилхонаси гарчи Қўқонда.

Мотамзада тоғларнинг кўз ёши хуноб,
Оқсув билан Кўксуву кўли Қуббонда.

Шоир ўлдирилди, лек қалби барҳаёт,
«Яша, шўро» билан «Ишчилар, уйғон»да.

Халқимиз унутмас Ҳуррият фарзандин,
Абадий яшайди у Ўзбекистонда!

ЭЛ ЭЪЗОЗИ

Коммунист Тошпўлат Қудратов қарийб ўттиз саккиз йилдан бери Самарқанд районидаги Энгельс номли колхозда сабзавотчилик бригадасини бошқариб келмоқда. Айниқса у бошлиқ бригада анжир ва сабзавотдан муттасил юқори ҳосил кўтариб келаётир. Чунончи, ўтган йили 21 гектар экин майдонида мўл-кўл сабзавот етиштирди, 11 гектар анжирзорнинг ҳар гектаридан 40 центнер ўрнига 50 центнердан ҳосил олди. Бундай ютуққа у бошлиқ коллектив ер тилини яхши билганлиги, фидокорона меҳнати билан эришди.

Бундай омилкорликка эришишда бригада етакчисининг ҳиссаси катта. Шунинг учун ҳам у кўп йиллик меҳнатлари эвазига сўнгги йилларда эришган муваффақиятлари учун СССР Давлат мукофоти лауреати деган юксак унвонга сазовор бўлди.

Суратда: СССР Давлат мукофоти лауреати Тошпўлат Қудратов оила аъзолари орасида.

Ғ. Алиев фотоси.

• СОВЕТ ИТТИФОҚИГА ХИЗМАТ ҚИЛАМАН...

БУРЧ ДАЪВАТИ

● Оддий солдат Файзулла Тўлаганов Қуролли Кучларимиз сафига Тошкент шаҳар Октябрь районидан келган. Уни ҳарбий хизматга кузатишаркан, ота-оналари шундай наказ беришди:

— Ўғлим, она Ватанга ҳалол хизмат қил!

Дарҳақиқат, Файзулла хизмат бурчини аъло ўтамоқда. У қисм клуби Советининг аъзоси. Киномеханиклик касбини пухта эгаллаган Ф. Тўлаганов хизматдошларига кинофильмларни намойиш қилиб, уларнинг маданий дам олишларига кўмаклашмоқда.

Оддий солдат ўз хизмат бурчини намунали бажараётганлиги учун қисм қўмондонлиги томонидан бир неча бор раҳматномалар олди.

В. НАГОРНИЙ,
катта лейтенант.

РАДИОУЗЕЛЧИЛАР

● Қисмимиз клуби қошида турли хил тўгараклар бор. Яқинда бу ерда яна бир тўгарак — «Радиоузелчилар» тўгараги иш бошлади. Унга капитан В. Панисенко раҳбарлик қилмоқда.

Радиоузелдан ҳар куни икки марта эшиттириш олиб борилади. Биринчи эшиттиришда ҳарбий қурувчи солдатларга эрталабки жисмоний машқларни бажаришда ёрдамлашилса, иккинчи эшиттиришда уларнинг ҳаёти ҳақида ҳикоя қилинади. Шунингдек, «Қурувчи», «Комсомол прожектори» газеталарининг обзори берилади. Социалистик мусобақа ғолиблари шарафига ёқимли куй-қўшиқлар янграйди.

И. ХОЛМУРОДОВ,
оддий солдат.

• Бу қанақаси?

НАСИЯ ОРДЕР

Ўн тўққиз йилдан бери Термиз темир йўл вокзалида почтачи бўлиб ишлайман. Умр йўлдошим Жуманазар Нуралиев 28 йилдан буён темир йўл ўт ўчириш командасида стрелкачи. Ўн бир фарзандимиз бор. Эр-хотин, болалар жами ўн уч жонмиз. Шунча киши бор-йўғи икки хонадан иборат уйда истиқомат қиламиз.

Аҳволимни ёзиб, темир йўл бўлими раҳбарларига ариза бердим. Улар аризамни индамайгина олишди. Лекин ҳадеганда унга жавоб беришавермади. Олдин уйимизни келиб кўришди. Охири 4-микрорайондан уч хонали уй берадиган бўлдилар. Шундан кейин ҳам кўп елиб-югурдим. Ниҳоят, ўтган йили 4 апрелда қўлимга 00381-рақамли ордерни тутқазишди. Хурсандчилигимизнинг чеки йўқ эди. Бироқ эрта қувонган эканмиз. Юкларимизни машинага ортиб борсак, уй банд. Бир оила яшаб турипти. Кўзларимга ишонмадим.

Жанжал қилиб туришдан фойда йўқ эди. Шунинг учун яна эски уйга қайтиб бордик. Яна идорама-идора юришимиз бошланди. Бу орада уй-жой комиссияси раиси ҳам ўзгарди.

Бир гал кенжамнинг тоби қочиб, уйда қолгандим. Ўша куни газета-журналларни тарқатолмадим. Шунда суратқаш-муаллим Даврон Рўзиқулов обуна бўлган нашрларини сўраб, уйимизга кириб келди. Яшаш шароитимга қараб, ёқа ушлади: «Шунча бола билан шу тор жойда яшайсизми?» — деди. У ўз кўрганларини редакцияга ёзиб юборибди. Хат изидан область газетасининг мухбири Тожигул Давронова уйимизга келди. Кейин бирга уй-жой комиссияси раисини излаб, темир йўл бўлимига бордик. У жойида йўқ эди. Шунинг учун ҳам комиссия котиби Светлана Леонтьева ҳузурига кирдик.

— Бу ғавғодан хабарим бор, — деди у. — Бу кишига тегишли уйга ҳеч кимнинг рухсатисиз, бошқа киши кириб олган. У 1985 йилдан бери шу уйда яшаркан. Ишни прокуратурага оширдик.

Мухбир сингилим ҳам эринмади. Бирга темир йўл прокуратурасига бордик.

— Уй-жойларни тақсимлашда чалкашликларга йўл қўйгани учун, — деди темир йўл узели прокурори ёрдамчиси Нортожи Халилов, — темир йўл уй-жой бошқарувчиси Т. А. Ульямаевани расман огоҳлантирган эдик. Лекин бу хато яна такрорланяпти.

Алам қилган жойи шуки, нега одам яшаб турган уйга ордер ёздилар? Нима учун мени — ўн бир фарзанднинг онасини алдадилар?

Ашурой НУРАЛИЕВА,
Термиз шаҳрида яшовчи кўп болали она.

● САВОЛ-ЖАВОБ

КЕРЕНСКИЙ ТОШКЕНТДА ЯШАГАНМИ?

«Тарихий шахслардан бири, 1917 йилда буржуа революциясидан кейин Муваққат ҳукумат бошлиғи бўлиб турган Керенский Тошкентда яшаган, деган гапни эшитиб қолдим. Шу гап ростми?

Р. ФАЙЗИЕВ, ўқитувчи».

Александр Федорович Керенскийнинг Тошкентда яшаганлиги тўғрисидаги маълумот ҳақиқатга яқин. Тарихий маълумотларга қараганда, Александр Федорович 1881 йилда Симбирскда туғилган. Унинг отаси Федор Керенский Симбирскда гимназия бошлиғи бўлган. Оила баъзи сабабларга кўра, 1889 йилда Тошкентга кўчиб келади. Бу ҳақда 1912 йилда Тошкентда чоп этилган А. И. Добросмисловнинг «Тошкент ўтмишда ва ҳозирда» китобида Федор Михайлович Керенский 1889 йилдан 1910 йилга қадар Тошкентдаги ўқув юртлари бошқармасида учинчи инспектор бўлиб ишлаганлиги ҳақида маълумот келтирилган.

Бундан ташқари 1917 йили «Туркестанские ведомости» газетасида немис тили ўқитувчиси Ф. Дукмейернинг Германия газеталаридан бирида босилган хотиралари ҳақида хабар эълон қилинган. У Тошкентдаги гимназияда немис тилидан дарс берганлиги ва ўқувчилар орасида Александр Керенский яхши ўқиганлиги ҳақида ҳикоя қилади.

Шу маълумотлардан келиб чиқиб, Тошкентнинг Октябрь революциясидан олдин ва ундан кейинги архитектураси билан шуғулланган мутахассисга мурожаат этдик. У — Тошкент политехника институти архитектура факультети профессори, тарих фанлари доктори Владимир Анатольевич Нильсен. Олим бу ҳақда қуйидагича маълумот беради:

— Тарихий манбаларга қараганда, Керенскийлар оиласи Тошкентда иккита уйда яшаган. Бу уйлардан бири ҳозирги Сулаймонова кўчасида жойлашган. Ўқув юртлари бошқармаси ҳам шу кўчада бўлган. Иккинчи уй эса Карл Маркс ва Гоголь кўчалари муюлишида бўлиб, бир қаватли бўлган ва кейинчалик бузилиб кетган.

Муваққат ҳукумат бошлиғи Александр Федорович Керенский Тошкентдаги гимназия (собиқ ТошДУ биноси)да таҳсил олган. Кейин Петербург университетига ўқишга кирган. Керенскийларнинг Тошкентдаги ҳаёти ҳақида кам маълумотлар сақланиб қолган.

А. ПЎЛАТОВ.

Муҳаррир
У. УСМОНОВ.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ●

• Шахмат бурчаги

Халқаро арбитр М. МУҲИДДИНОВ бошқаради

III. БИЛМАСАНГ, ПИЁДА СУР

Қуйидаги миниатюра (жажжи партия)да қоралар дебютда пиёдаларини палапартиш жойлаштириб, жуда тез жазога маҳкум этилган эди.

Инглизча бошланиш
Адорьян — Жинка
Будапешт, 1922

Дебютнинг номи инглиялик шахматчилар ўтган асрда бу бошланишни муваффақиятли қўллаганликлари муносабати билан келиб чиққан.

1. c4. Бу юриш кўмагида ҳам марказ учун кураш бошлаш мумкин; c4 пиёдаси муҳим d5 хонасини назорат остига олади.

1 ...Kf6 2. Kc3 e6 3. Kf3 c5 4. d4 cd 5. K:d4 b6?

5... Cb4 ёки 5... Kc6 билан марказ учун курашни давом эттирган маъқул.

6. Kdb5! Бу юришдан мақсад — қоралар қароргоҳидаги энг заиф (ёмон ҳимояланган, пиёдалар билан ҳимояланмаган) хоналарни назорат остига олишдир.

6...d6? Қоралар d6 да ҳосил бўлган «тешик»ка ямоқ солишга уринмоқда. Чунончи. 6...Cb7 ёки 6...a6 га 7. Kb6+C:b6 8. Ф: d6 ўйналиб, қоралар ўз кучларини ривожлантиришда ноқулайликларга учрайди. 6...d5 ўйнаш, 7. Cf4! (7. cd га қоралар 7... ed? 8. K:d5! K:d5 9. Ф:d5! Ф:d5 10.Kc7+ ва 11. K:d5 ўйнамайди, балки олдин 7. a6 суради) 7... Ka6 8. Фa4 туфайли қалтис эди, чунки оқлар хавфли ташаббусга эга бўлади. Лекин ҳали ҳам 6... Cb4 яхши эди ва энди 7. Kd6+ бўлса, 7... Kpe7— қоралар рокировкасиз қолса-да, позицияси чакки эмас.

7. Cf4 e5. Бўлмаса, d6 пиёдаси кетади.

8. Cg5 Ce7. Қоралар қароргоҳида янги заифликлар гуруҳи юзага келди: бу h1—a8 диагоналидаги хоналар бўлиб, дарҳол ишнинг пачавасини чиқаради.

Охирги умид 8... Cb7 9. C:f6 gf 10. Kd5 C:d5 (10... Ka6 11. Фa4!) 11. Ф:d5 Ka6 дан иборатдек кўринади, бироқ... 12 Фb7 Фc8 13 Ф:a6! ва ҳоказо.

9. C:f6 gf10. Фd5.

Қоралар таслим бўлди, чунки a8 даги руҳни бой беряпти. Пиёдаларни ана шундай ёмон ўйнатиш тез ҳалокатга олиб келди.

«Кўпгина ёш шахматчилар, деган эди гроссмейстер Александр Котов, — жиддий хатога йўл қўядилар: шахмат партиясининг дастлабки қисмининг муҳим принципларини ўзлаштирмай туриб, дебют қўлланмаларида ёзилган сонсиз-саноқсиз вариантларни батафсил ўрганадилар. Натижада улар шахмат қироатхонларига айланадилар ва аста-секин дебютдаги у ёки бу масалани мустақил ечиш қобилиятини йўқотадилар».

Жавобингизни текшириб кўринг

Газетамизнинг № 71-сонида берилган вазифанинг тўғри ечими бундай: 1 Лh6+! K:h6 Kpg6 ва кейинги юришда мот.

Редакциямиз «Шахмат бурчаги»да бериб борилаётган вазифаларга кўплаб жавоб мактублари олмоқда. Бу, шахмат мухлислари кўпайиб бораётганини кўрсатади. Жавоблар шахмат «алифбеси» талабларига мос тарзда ёзилаётгани эса шатранж ўйини шинавандаларининг «саводли» бўлиб бораётганидан далолат. Фақат жавобларни почта открыткасида, конвертсиз йўллашга эътибор қилиш лозим. Энди юқоридаги ечимни биринчи бўлиб бизга йўллаганлар билан танишинг: Ўзбекистон районидан Алижон Исоқов, Хўжайлидан Абдурайим Аламинов, Задарёдан Эрмат Ўсаров, Ильич районидан Жамол Жамилов, Советободдан Даврон Абдуллаев ва бошқалар.

Буниси — вазифа

Масала. Уч юришда мот.

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

✦ ОЛИЙ ЛИГА. Олтинчи тур ўйинларида пешқадам командалар мавқеларини бир мунча мустаҳкамлаб олдилар. Фақат икки ўйинда дурранг ҳисоби қайд этилди. Пойтахт ва Киев динамочилари учрашувида дарвозаларга биттадан тўп киритилган бўлса, «Шахтёр» — «Ротор» ўйинида ҳисоб очилмади. Спартакчилар «Металлист» футболчиларини қабул қилиб, дарвозага учта жавобсиз тўп киритишга муваффақ бўлишди. Уч ўйинда бир хил ҳисоб қайд этилди. Чунончи «Помир» — «Локомотив», «Арарат» — «Торпедо», «Черноморец» — «Жальгирис» учрашувларида майдон эгалари устун келишди. «Днепр» ва Минск динамочилари ўйини 2:1 ҳисобида тугади. Ҳозир спартакчилар 10 очко билан пешқадамлик қилишмоқда. Киев динамочилари билан араратчиларда 9 тадан, «Днепр» билан «Черноморец»да 8 тадан очко бор.

✦ БИРИНЧИ ЛИГА. Иккинчи тур ўйинларидан кейин пешқадамликка даъвогар коллективлар кўзга ташланиб қолди. Чунончи пойтахт армиячилари «Нефтчи» майдонида ғалаба қозониб (3:0), жами очколарини тўрттага етказишди. Шунингдек, «Нистру», АСК, «Металлург», «Қайрат» командалари ҳам иккинчи марта ғалабага эришиб, ўйинлар жадвалининг юқори поғоналаридан жой олишди. «Кузбасс» ва «Пахтакор» командалари ҳисобида учтадан очко бор. «Пахтакор»чилар Ставрополь динамочиларини қабул қилишди — 0:0.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

1989-1990 ўқув йили учун

ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ҚУНДУЗГИ БЎЛИМГА:

МАШҒУЛОТЛАР ЎЗБЕК ТИЛИДА ОЛИБ БОРИЛАДИГАН МУТАХАССИСЛИКЛАР:

ўзбек тили ва адабиёти, математика, география (қўшимча биология), педагогика ва бошланғич таълим методикаси (қўшимча тарбиявий ишлар методикаси), меҳнат ва ҳунар таълими (хўжалик юритиш меҳнати, автомобиль хизмати, қишлоқ хўжалик механизацияси). Педагогика ва бошланғич таълим методикаси — (қўшимча чет тили).

МАШҒУЛОТЛАР РУС ТИЛИДА ОЛИБ БОРИЛАДИГАН МУТАХАССИСЛИКЛАР:

миллий мактабларда рус тили ва адабиёти, миллий мактабларда рус тили ва адабиёти (Горький давлат педагогика институтида ўқиш учун), география (қўшимча тарбиявий ишлар методикаси), математика (қўшимча физика), педагогика ва бошланғич таълим методикаси (қўшимча тарбиявий ишлар методикаси), меҳнат ва ҳунар-таълими (хўжалик юритиш меҳнати, автомобиль хизмати), педагогика ва бошланғич таълим методикаси (қўшимча чет тили).

СИРТҚИ БЎЛИМГА:

МАШҒУЛОТЛАР ЎЗБЕК ТИЛИДА ОЛИБ БОРИЛАДИГАН МУТАХАССИСЛИКЛАР:

ўзбек тили ва адабиёти, математика, география, меҳнат, педагогика ва бошланғич таълим методикаси.

МАШҒУЛОТЛАР РУС ТИЛИДА ОЛИБ БОРИЛАДИГАН МУТАХАССИСЛИКЛАР:

география, меҳнат, педагогика ва бошланғич таълим методикаси.

ЎҚИШГА КИРУВЧИЛАР ҚУЙИДАГИ ФАНЛАРДАН КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ ТОПШИРАДИЛАР:

Барча мутахассисликка кирувчилар — ЎЗБЕК ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ (рус тили ва адабиёти) дан ёзма (иншо) топширадилар;

миллий мактабларда рус тили ва адабиёти, ўзбек тили ва адабиёти, педагогика ва бошланғич таълим методикаси (тарбиявий ишлар методикаси қўшимча мутахассислиги билан), педагогика ва бошланғич таълим методикаси, (қўшимча мутахассислиги билан), география, география (тарбиявий ишлар методикаси), мутахассислигига кирувчилар СССР ТАРИХИДАН (оғзаки);

миллий мактабларда рус тили ва адабиёти мутахассислиги бўйича РУС ТИЛИ ВА АДАБИЁТИДАН (оғзаки); ўзбек тили ва адабиёти мутахассислиги бўйича ЎЗБЕК ТИЛИ ВА АДАБИЁТИДАН (оғзаки);

Математика ва қўшимча физика, меҳнат ва ҳунар таълими, меҳнат МАТЕМАТИКА (ёзма ва оғзаки);

— география, география ва қўшимча тарбиявий ишлар методикаси, география ва қўшимча биология — ГЕОГРАФИЯ (оғзаки);

педагогика ва бошланғич таълим методикаси — қўшимча чет тили — МЕТЕМАТИКА (ёзма);

педагогика ва бошланғич таълим методикаси — қўшимча чет тили — ИНГЛИЗ ТИЛИ ёки НЕМИС ТИЛИдан (оғзаки);

география, география ва қўшимча тарбиявий ишлар методикаси, география (биология қўшимча мутахассислиги билан) ГЕОГРАФИЯДАН (оғзаки);

география, биология (қўшимча мутахассислиги билан) БИОЛОГИЯДАН (оғзаки) имтиҳон топширадилар.

БАРЧА ИМТИҲОН БАҲОЛАРИ КОНКУРСЛИДИР.

Институтга кирувчилар ректор номига ариза билан бирга ўрта маълумоти ҳақида ҳужжат (асл нусхаси), сўнгги иш ёки ўқиш жойидан характеристика — йўлланма, 086/У формадаги медицина справкаси, меҳнат дафтарчасидан кўчирма, 3х4 см. катталикдаги 6 дона фотосурат топширадилар.

ПАСПОРТ ВА ҲАРБИЙ БИЛЕТ (чақирув гувоҳномаси) ШАХСАН КЎРСАТИЛАДИ.

Сиртқи бўлимга ҳужжатлар 20 апрелдан 31 майгача қабул қилинади, кириш имтиҳонлари 1 июндан 15 июнгача ўтказилади.

Студентликка қабул қилиш 16 июндан 20 июнгача.

Кундузги бўлимга аризалар 25 июндан 15 июлгача қабул қилинади, кириш имтиҳонлари 16 июлдан 31 июлгача, студентликка қабул қилиш 1—5 август кунлари ўтказилади.

Институт адреси: 702500, Ангрен шаҳри, 48-квартал, 1 «В» уй, қабул комиссияси.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги РЕСПУБЛИКА СОҲАЛАРАРО РАҲБАР ХОДИМЛАР ВА МУТАХАССИСЛАР МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ИНСТИТУТИ кафедралар бўйича қуйидаги лавозимларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Мудирлар: ижтимоий фанлари, бошқаришнинг психологик ва социал-маданий муаммолари;

катта ўқитувчи: давлат қурилиши ва ҳуқуқи.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Институт адреси: 700077, Тошкент шаҳри, Луначарский шоссеси, 75-уй.

Телефонлар: 67-64-33, 67-67-80.

●

БУТУНИТТИФОҚ МЕДИЦИНА ВА МИКРОБИОЛОГИЯ САНОАТИ ХИМИЯ-ТЕХНОЛОГИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ

кооперативларга сотиш учун 1985 йилдан кейин чиқарилган «ЛАЗ-695», 697» ёки «ПАЗ-672» автобусини 1968 йилда чиқарилган «ГАЗ-51» автомобили, 1981 йилда чиқарилган «НИСА-522» микроавтобусига

АЛМАШТИРИШНИ ТАКЛИФ ҚИЛАДИ.

Мурожаат учун адрес: 700143, Тошкент шаҳри, Академиклар шаҳарчаси, Ф. Хўжаев кўчаси, 40-уй.

Справкалар учун телефонлар: 62-59-43, 62-56-88.

СССР Геология министрлиги «ЎЗБЕКГЕОЛОГИЯ» мувофиқлаштириш-геология бош бошқармасининг «ЎЗБЕКГИДРОГЕОЛОГИЯ» ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли ГИДРОГЕОЛОГИЯ ва ИНЖЕНЕРЛИК ГЕОЛОГИЯСИ ИНСТИТУТИ (ГИДРОИНГЕО) ер ости сув ресурслари лабораториясининг етакчи илмий ходими лавозимига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурсда фан доктори ёки фан кандидати илмий даражасига эга бўлган, лаборатория йўналиши бўйича илмий ишлари бўлган, шунингдек илмий ва ташкилотчилик ишлари тажрибасига эга кишилар қатнаша оладилар.

Конкурс муддати — 16 апрелгача.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга жўнатилсин: Тошкент шаҳри, 41-алоқа бўлими, Морозов кўчаси, 64-уй.

●

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11/IV да Олтин девор (19.30). 12/IV да Ҳазрати аёл (19.30). 13/IV да Нажот истаб (19.30).

Ўзбек Совет Энциклопедияси Бош редакцияси коллективи маданият ва санъат редакциясининг илмий муҳаррири Ш. Алимовага турмуш ўртоғи

Ғофуржон Аҳматович АЛИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, пропаганда — 32-55-70, саноат, қурилиш ва транспорт — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70, совет қурилиши — 33-12-16, 32-57-20, 32-54-18, фан, маданият ва халқ таълими — 33-44-51, 32-57-21, адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, халқаро ҳаёт — 32-54-14, хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06, коммунистик ахлоқ — 32-54-29, фельетонлар — 32-54-27, иллюстрация — 32-57-22.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.
Газета офсет усулида, А—2 форматида босилади.